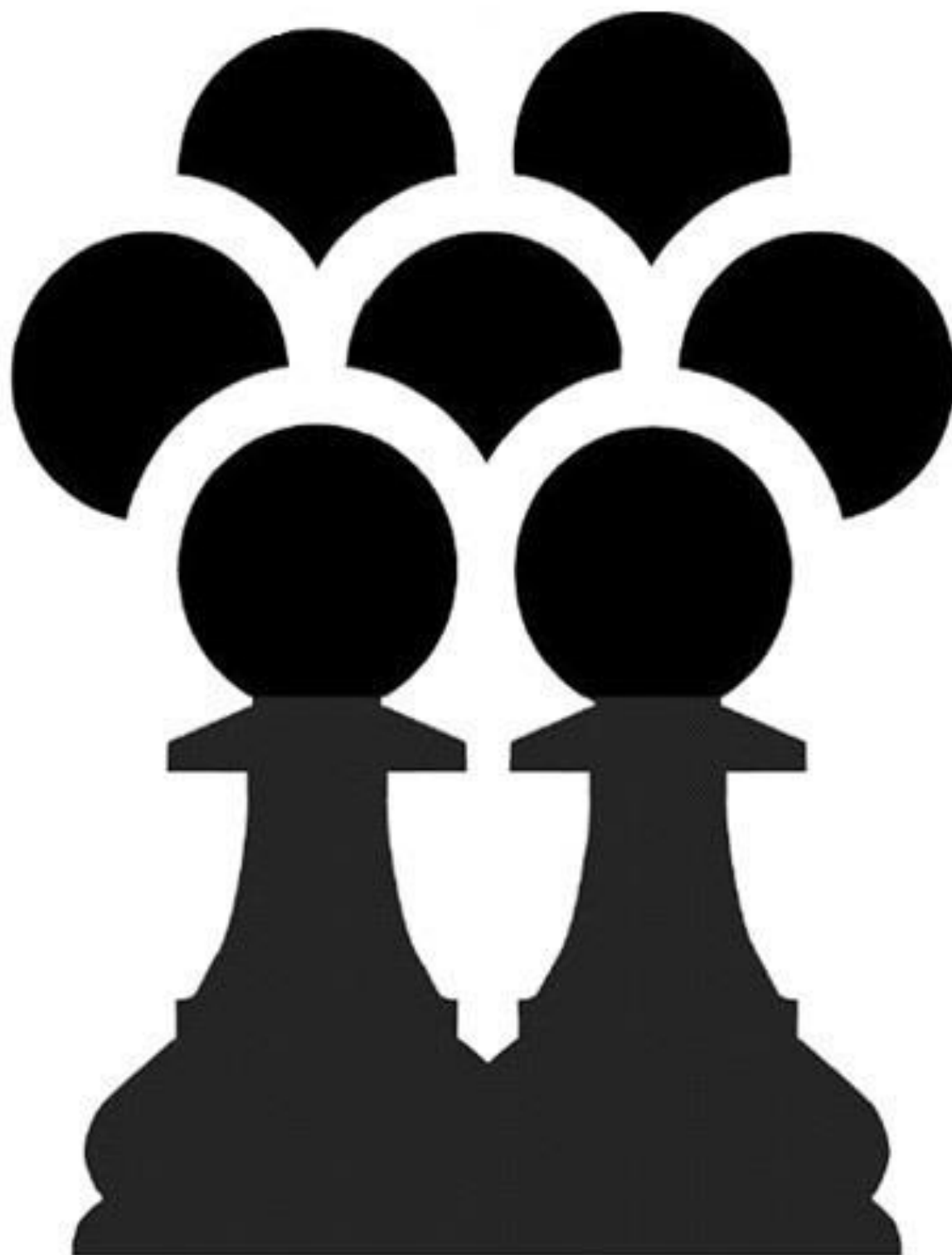

Clubblad van Schaakvereniging Promotie Zoetermeer

de Promoot

jaargang **73** | nummer **3** | maart **2025**

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **73** | nummer **3** | maart **2025**

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: Buurthuis 't Span: Sullivanlijn 31, Zoetermeer (wijk 28, Noordhove)
 Website: **www.svpromotie.nl**
 Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 172,- / studenten: € 88,- / alleen extern: € 84,- /
 dubbelleden: € 110,-
 Donaties: minimaal € 25,00
 Bankrekening: NL79 INGB 0002 4053 62, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: Gerhard Eggink, Hans Meijer, Manuel Nepveu, Gerard Swart, Jan Veldhuizen, Rob de Vries

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	G. Eggink (Gerhard)	Ravelplein 16 2807 HH Gouda	(06) 12 21 29 52 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	T.J.P. Morcus (Ton)	Azaleapark 15 2724 JA Zoetermeer	(06) 29 47 98 46 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Dongestraat 18 2652 DP Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	M. Hettfleisch (Maurice)	Zijlstream 135 2353 NN Leiderdorp	(06) 13 18 31 03 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	B. Albertus (Bram)	Balthasar v.d.Polweg 300 2628 AZ Delft	(06) 23 33 29 95 jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	adres	telefoon + e-mail
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35
webmaster svpromotie.nl	B. Albertus (Bram)	Balthasar v.d.Polweg 300 2628 AZ Delft	(06) 23 33 29 95 bram.albertus@hotmail.com
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl

→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

Intro 1:	Redactioneel	<i>redactie</i>	blz. 2
Intro 2:	Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	2
Max 1:	Uitgespeeld	<i>Manuel Nepveu</i>	3
Max 2:	Herinneringen aan Max Toxopeus	<i>Rudi Matai</i>	4
BB 1:	Bernard	<i>Manuel Nepveu</i>	5
BB 2:	Mediterranee	<i>Gerhard Eggink</i>	5
BB 3:	Bernard is er niet meer, een grote schok	<i>Rudi Matai</i>	7
BB 4:	Herinneringen aan Bernard	<i>Willem Broekman</i>	8
BB 5:	Vechtjas en ontsnappingskunstenaar	<i>Harrie Boerkamp</i>	9
BB 6:	Hoezo opgeven?	<i>Rob de Vries</i>	12
BB 7:	Bernard, een eilandmens	<i>Jan Willem Duijzer</i>	14
BB 8:	Een goed mens is heengegaan	<i>John Tan</i>	15
BB 9:	Bernard's laatste	<i>Nico Peerdeman</i>	17
Opgaven:	Kort maar krachtig	<i>redactie</i>	21
Intern:	(BB 10) Bernards resultaten intern	<i>Maarten Wichhart</i>	22
Intern:	Stand na de 21 ^e ronde (10 maart 2025)	<i>Maarten Wichhart</i>	23
Extern:	(BB 11) Bernards resultaten extern	<i>Maurice Hettfleisch</i>	24
Extern:	Alle uitslagen en standen	<i>redactie</i>	25
Partij:	Een gewaarschuwd man telt niet voor twee	<i>Manuel Nepveu</i>	26
Partij:	De Leeuw getemd	<i>Jan Willem Duijzer</i>	27
Varia:	Allerlei spelletjes	<i>Hans Meijer</i>	29
Partij:	Een boeiend partijtje	<i>Rob de Vries</i>	31
Varia:	“Wij zijn de tijden...”	<i>Jan Willem Duijzer</i>	34
Opgaven:	Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	35
Oude doos:	Promotogram	<i>Rob de Vries</i>	36
Puzzel:	Kerstpuzzel 2024: uitleg + uitslag	<i>Jan Blankespoor</i>	38
Ru Ru:	Rudi's Rubriek	<i>Rudi Matai</i>	39
Intern:	Kort maar krachtig uit de interne competitie	<i>Henk Alberts</i>	41
Extern:	Winnend of verliezend?	<i>Rob de Vries</i>	41
Cultuur:	Tijdelijke tentoonstelling met schaakitems	<i>Henk Alberts</i>	42
Opgaven:	Mat in 2	<i>redactie</i>	43
Puzzel:	Oplossing Promotogram	<i>Rob de Vries</i>	44
Opgaven:	Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	45
Agenda:	Alle evenementen t/m zomer 2025	<i>bestuur</i>	46

<i>intro</i>		Redactioneel	<i>Henk Alberts</i> <i>Rob de Vries</i>
--------------	---	---------------------	--

Eigenlijk kent deze Promoot maar twee onderwerpen: de herinneringen aan twee overleden leden, namelijk Max Toxopeus en Bernard Bannink. Alle andere artikelen, de dagelijkse zaken als interne en externe competitie, partijen, varia, opgaven, Kerstpuzzel en wat dies meer zij komen pas ver daarna.

Het schaakleven gaat door, maar we zullen zowel Max als Bernard hevig in ons midden missen.

<i>intro</i>	Van de voorzitter		<i>Jaap van den Berg</i>
--------------	--------------------------	--	---------------------------------

Het eerste kwartaal van 2025 is voor Promotie overschaduwed door het overlijden van Max Toxopeus op 13 januari en van Bernard Bannink op 28 februari. Beide jarenlang vaste gezichten bij Promotie, al was Max afgelopen zomer al gestopt vanwege zijn gezondheid. Alleen bij het schaken op woensdagmiddag in 't Span was hij nog te vinden. Het totaal onverwachte overlijden van Bernard maakte dat het voor de meesten van ons even duurde voor we ons ongeloof overwonnen hadden. En plaats kon maken voor het besef dat Promotie voortaan zonder Bernard Bannink schaakt. Ingrijpende gebeurtenissen, in de eerste plaats voor beide families. Maar ook voor Promotie. Want Max en Bernard hebben jaren deel uitgemaakt van onze Promotie-gemeenschap. Niet voor niets waren velen van ons aanwezig bij beide uitvaarten. Elders in de Promoot bewijzen op verschillende wijzen clubgenoten eer aan Max en Bernard. Promotie moet verder. Daarom was het juist nu goed dat we op de algemene ledenvergadering van 3 maart nieuwe bestuursleden zijn aangetreden: Bram Albertus als jeugdleider en Gerhard Eggink als secretaris. Daarnaast heeft Bert Ouwens toegezegd dat hij het werk van Maurice Hettfleisch in de loop van het nieuwe seizoen geleidelijk gaat overnemen. Als de volgende ledenvergadering in maart 2026 hiermee akkoord gaat wordt hij wedstrijdleider extern en neemt Paul van der Werve het voorzitterschap van mij over.

Dit seizoen zijn we begonnen met twee veranderingen. Allereerst het speltempo in de interne competitie. Spelers kunnen afspreken in plaats van het reguliere tempo te kiezen voor één van de twee jeugdtempo's. We zien dat daar veelvuldig gebruik van gemaakt wordt. Daarnaast vinden er verspreid over het jaar meer rapidavonden plaats. We hebben gemerkt dat de invulling en uitvoering meer met zich meebrengen dan voorzien was, zoals het samenvallen van de speeldata met de externe wedstrijden en de opzet van de avonden. Als bestuur gaan we dat goed evalueren aan het eind van dit seizoen. U bent van harte uitgenodigd ons van suggesties te voorzien die ons kunnen helpen bij de evaluatie. Op de ledenvergadering hebben we als bestuur ook laten weten dat we het voorstel van onze denktank overgenomen hebben om een taskforce in te stellen die gaat bekijken of een aantal verbeteringen op onze site mogelijk zijn. We denken dan aan de mogelijkheid dat het programma voor de interne competitie in de website ingebouwd kan worden en dat je je op de site kunt aanmelden als lid. Erwin Guijt gaat dit trekken. Kortom, hoewel aangeslagen door het verlies van twee dierbare leden gaan we door met schaken.

□

Max	Uitgespeeld	Manuel Nepveu
------------	--------------------	--------------------------

Het kan u moeilijk ontgaan zijn, oud-lid Max Toxopeus verwijlt sinds 13 januari van dit jaar niet meer onder de levenden. Oud-lid, want hij had zijn lidmaatschap opgezegd toen duidelijk werd dat hij niet meer zelfstandig naar de club kon komen. Hij wilde niet van anderen afhankelijk zijn. Het einde van een lidmaatschap dat een kleine halve eeuw had geduurd.

Mij viel de eer te beurt om op zijn begrafenis te mogen spreken. Ik refereerde eraan dat de schaakwereld op alle niveaus een wereld van rang en stand is. Als schaker heb je doorgaans toch vooral contact met lieden van vergelijkbare sterkte, een volstrekt natuurlijk verschijnsel. Vanuit dat perspectief was mijn zeer regelmatige contact met Max niet al te voor de hand liggend. In de tijd dat we op de Gondelkade speelden, nog voor we naar de Olympus verhuisden, vluggerden we na de “echte” partijen in de bar, schimpscheuten uitdelend wanneer daar op het bord aanleiding toe was en volop lurkend aan sigaar en sigaret. En er was meer gemeenschappelijks: de Parel van het Noorden. Max had daar zijn jongelingsjaren doorgebracht, ik had er drie en een half jaar met mijn lief gewoond toen ik mijn eerste schreden op het pad van het wetenschappelijk onderzoek zette.

Ik kwam eigenlijk al vrij snel na mijn komst naar Zoetermeer bij hem over de vloer en stukje bij beetje kwam ik vrij veel over zijn wederwaardigheden te weten. Zijn leven was bepaaldelijk avontuurlijk (geweest). Ketelbinkie op de kustvaart. Uitzending naar Nieuw Guinea, toen Nederland zijn laatste koloniale stuip trekkingen in de Oost beleefde. Jaren in Australië. Terug naar Groningen voor een studie sociale geografie - die om meer dan een reden mislukte. Een nieuwe kans op de toenmalige Economische Hogeschool in Rotjelnor, en uiteindelijk de Rekenkamer met de niet zo heel prettige afloop aldaar.

Zo'n tien jaar geleden heeft hij een en ander te boek gesteld voor zijn dochters. Ik was daar zijdelings bij betrokken, want ik kreeg de hoofdstukken te lezen met de bedoeling dat ik commentaar zou leveren. Dat heb ik gedaan, ook met een enkele vermaning van het type: “Zou je dit nu wel aan je dochters meedelen, Max?”. Het boek – 278 bladzijden en in beperkte oplage – bevatte ook allerlei afkortingen van personen die hij niet met name wilde noemen, zoals scharrels /vriendinnen /verloofdes. Dat werk dus. Pas in de jaren tachtig werd het op dit gebied stabiel. Met Hennie.

Sinds de late jaren tachtig kwam ik dus veel over de vloer. Babbelen met de familie. Leuk, maar er moest ook wel degelijk worden geschaakt. Vluggeren was voor eventjes wel grappig, maar de uitslagen waren iets te eenzijdig. Uiteindelijk kwamen we uit op een speeltempo van 1 uur p.p.p.p. Dat verbeterde in ieder geval het niveau. De opmaat tot een schaaksessie in de tuin bij Max, met flink kwakende kikkers en al, verliep al jaren volgens een vast patroon.

Modus 1: IK bel op. “Met Hennie Toxopeus”. “Met mij.” “Ik zal Max even roepen.” “Ma-hax, Manuel!” “Tja, het is mooi weer. Om één uur?” “Tot dan.”

Modus 2: MAX belt op. “Met Max Toxopeus, het is mooi weer.” “Prima, tot één uur.” U hoort het, Grunningers onder elkaar houden niet van lang geouwehoer. Jammer alleen dat de intonatie niet kan worden weergegeven...

Zo schaakten we dus en werden ondertussen door de vrouw des huizes vertroeteld met hapjes en drankjes. Gevulde koek, kaas, worst, en om half vijf kwam tot een aantal jaren geleden standaard de gouden opmerking van Max: “Blooker-tijd!” Dit woord verwijst naar een cacao-merk dat al wat langer

geleden een begrip was, Maar als Max dat zei, nam hij altijd een *borreltje*. Niks chocolade. De bedrading bij Max was op dit punt wat apart. Het was overigens duidelijk dat Hennie liever niet had dat Max rookte; ik kon daarentegen mijn gang gaan. Nu wilde het geval dat er in een nabij verpleeghuis een oude tante van Hennie woonde, die bijkans elke zaterdag door haar werd opgezocht. Dat waren de momenten dat ik niet meer de enige was die pafte. Zoals ik tijdens het afscheid zei: Tante Ger was “onze” lievelings-tante.

Tenslotte dit. De titel van dit stuk is ultrakort, nochtans helder. Ik schat dat we bij het eerder genoemde tempo alles bij elkaar 100-200 partijen hebben gespeeld in de tuin bij Max, en heel, heel soms op zijn studeerkamer. Daar kon ik ook zijn schaakbibliotheekje aanschouwen: niet bepaald groot, met werkjes uit vervlogen tijden. Het “Openingvademeccum” van de bekende F. Roessel, een fossiel uit de jaren zestig (dat boek dus), heb ik nog wel eens door hem gebruikt zien worden als voorbereiding op onze partij....

Max had een probleem met zitvlees en als het hem te ingewikkeld werd vertrouwde hij er maar op dat zijn voortzetting deugde. Ik gebruikte vaak meer tijd op de klok dan hij, ook al spoorde ik hem aan zijn tijd te nemen in interessante stellingen die ik ongaarne verprutst zag worden door een blunder. Geduld als tribuut aan Caïssa. Maar ook al lukte dat vaak niet, we hebben toch mooie uurtjes doorgebracht achter het 8x8 bord. Dat is nu voltooid verleden tijd. Het mag uit al het voorgaande duidelijk zijn: ik ga Max missen.

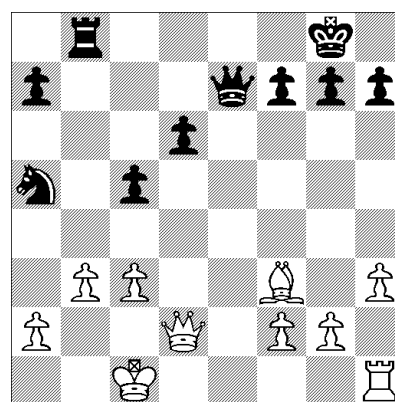
Max 2	Herinneringen aan Max Toxopeus	Rudi Matai
--------------	---------------------------------------	-------------------

Op 13 januari overleed op 84-jarige leeftijd Max Toxopeus. Max was denk ik rond 1983 lid geworden van Promotie. Voor zover ik me kan herinneren was hij bijna elke speelavond aanwezig. Max had een rustig karakter, en zat geconcentreerd aan zijn bord. Hij had een grote interesse voor het spel.

We hebben niet veel tegen elkaar gespeeld maar in de jaren 80 zaten we een keer tegen elkaar achter het bord en speelden een wilde partij. Max, met zwart, had een dame en toren op de f-lijn en een toren op g6. Zijn paard keek ook al naar mijn koningsstelling. Ik had kort gerokeerd, mijn koning stond op g1. Met Tg6xg2+ kon hij mij mat in 4 of 5 zetten geven, ongeacht of ik op g2 zou slaan of niet. Hij sloeg niet en ik won de partij.

In het vorige decennium werd Max getraind door Manuel. Weer speelden we tegen elkaar. De stelling was iets als in dit diagram. →

Max zag een truc die ik finaal had overzien: 1. ... Txb3! Wint een pion wegens 2. axb3?? Pxb3+ met damewinst. Zwart won de partij.

In de coronatijd speelde Promotie K2 uit tegen ZSC Saende. Er bleek een invaller nodig, Max zei ja. Hij verloor helaas, maar ging toen rustig met John Tan naast mijn bord zitten waar ik in een toreneindspel tegen een fragiele 89(!)-jarige zat te zwoegen om dit eindspel met een pion minder remise te houden; dit lukte.

Zo herinner ik me Max: vriendelijk en zeer geïnteresseerd in het schaakspel. We missen hem.

□

BB 1	Bernard	Manuel Nepveu
-------------	----------------	--------------------------

We kennen Bernard allemaal, de recordhouder clubkampioen-zijn, de man die jou met schijnbaar simpele zetjes goed in de problemen kon brengen. Maar ook de aalgladde ontsnappingskunstenaar. Als je dan dacht dat je hem een keer te pakken had, moest je nog vol aan de bak.

Bernard was niet gemakzuchtig, hij vocht alle partijen tot op het bot uit en er werd pas remise gegeven als het ook remise was, als zodanig zichtbaar voor ieder blind paard. Maar ja, meestal wérd het helemaal geen remise; Bernard was bijzonder getruukt, bijzonder leep zoals dat heet.

Ik heb een aantal vooral grappige herinneringen aan hem, schaak- en anderszins. Ik maakte hem wat intensiever mee op de schaakvakanties waaraan verscheidene Promotianen deelnamen. Die grote vaas die al twintig jaar onaangeroerd op de trap stond bij het pension en door Bernard pardoes aan gruzelementen werd gelopen. Zijn partij met Elisabeth Paetz (ja, die!), die als jeugdspelertje in tranen uitbarstte na een ongelukkig verlies, terwijl ze Bernard in eerste instantie overhoop gespeeld had. Zijn aanvalspartij tegen Wolfgang Uhlmann in Dresden, waarbij de Dresdener GM met een blauw remise-oog wegwam.

Bernard mocht af en toe graag even laten blijken dat hij de beste was. Ooit vertelde hij me vlak voor een partij fijntjes – nou ja, fijntjes – dat onze onderlinge score $42\frac{1}{2}$ - $13\frac{1}{2}$ was of zoiets. Dat viel me nog mee, eerlijk gezegd. En u voelt hem al aankomen: die avond won ik gedeceerd van hem. Gniffel, gniffel. Meestal verloor ik dus en soms bepaald hardhandig, ondanks het feit dat Bernard meestal onschuldig ogende ‘schapenopeningen’ gebruikte.

Ik heb me trouwens wel afgevraagd waarom hij nooit bij een sterkere club zoals LSG is gaan spelen. Dat zou zijn ontwikkeling gestimuleerd hebben – bij Promotie kon niemand hem echt nog wat leren. Ik vermoed zomaar dat hij dan ook IM had kunnen worden. Onvoorwaardelijke clubtrouw?

Bernard Bannink – MN, Zoetermeer, 23-12-2008

1. d4 e6, 2. Pf3 Pf6, 3. Lg5 d5, 4. e3 h6, 5. Lh4 Le7, 6. Ld3 b6, 7. Pe5 0-0, 8. Pd2 Lb7, 9. 0-0 c5, 10. c3 Pfd7, 11. Lxe7 Dxe7, 12. f4 Pxe5, 13. fxe5 f5, 14. exf6 Txf6, 15. Txf6 Dxf6, 16. Dh5 Pd7, 17. Tf1 De7, 18. Pf3 Pf6, 19. Dg6 De8, 20. Dg3 Tc8, 21. Pe5 De7, 22. Dg6 Tc7, 23. Txf6 Dxf6, 24. De8+ Df8, 25. Lh7+ (1-0)

Ik zal nog vaak aan je denken, Bernard!

BB 2	Mediterranee	Gerhard Eggink
-------------	---------------------	---------------------------

“Nog een spelletje Mediterranee?” De vraag stellen is hem beantwoorden. Bernard gaat het spel van boven halen, hij struikelt bijna over zijn sokken bij het opstaan. Ik ruim de schaakstukken op. Verdorie, denk ik. Weer vier potjes verloren. Het lijkt erop dat hij me nu echt voorbij is. Ik kijk op de onderlinge stand die ik altijd bijhoud. 339 tegen 381, en van de laatste 20 partijen heb ik er maar 2 gewonnen. Terwijl ik toch steeds dacht dat ik ging winnen... Dat haal ik nooit meer in, dus. Terwijl “Paradise on the dashboardlight”, de nieuwste hit, op de radio klinkt en Bernard ons nieuwe spel blijkbaar niet snel kan vinden, kijk ik de kamer rond. →

We zijn bij hem thuis en we hebben net geschaakt, gaan nu een ander spel doen. Ik zie een schaakblaadje liggen, ik zie dat het het clubblad van Promotie is, van december 1978. Promotie is de schaakvereniging hier in Zoetermeer, en zijn vader is daar lid van. Ik pak het clubblad op en blader er wat in. In de interne competitie gaat een zekere W. Broekman aan kop. Wim de Kok, ook van het Douzapad hier, staat 6e, de vader van Bernard is 38e van de 69, zie ik. Het zegt me verder niets. Hé, dat is leuk! Er staan ook partijen en diagrammen in. Vooral die diagrammen met commentaar halverwege de partij zijn leuk. Ik moet me erop concentreren, want de notatie heb ik nog niet echt onder de knie, maar het is zeer interessant.

Als de radio even later "Sandy" speelt hoor ik boven aan de trap opeens een hoop gestommel en een smak. Blijkbaar laat Bernard het spel uit zijn handen vallen. Alle olifanten, schepen, kaarten en het bord zelf liggen verspreid over de trap en de grond. We ruimen de spullen samen op en zetten het Meditranee-bord op. Dit vinden we allebei een leuk spel. Uit de handleiding citeer ik "Bij Meditranee bent u de veldheer. U trekt aan het hoofd van uw strijdolifanten over de Alpen, of voert uw leger van voetvolk en cavalerie door de Sahara." Ik ben Rome, Bernard kiest voor Alexandrië. We spelen, en de strijd gaat gelijk op. Ik zie wel dat hij heeft gezien dat ik het clubblad ingezien heb.

Even later komt Petra, Bernards zus, binnen, samen met Esmeralda, haar vriendin. Die ken ik allebei wel, zoals we iedereen kennen die hier op en rond het Douzapad wonen. Er wonen hier veel kinderen die hier allemaal al wonen sinds de huizen hier zijn gebouwd in 1967. Dan leer je iedereen wel kennen natuurlijk. "Nee he Bern, zit je nou weer binnen een stom spel te spelen, ga lekker naar buiten. De zon schijnt! Ga lekker voetballen!", zegt ze. "Wij zijn buiten aan de Middellandse zee", zeggen we. "Ja hoor. Maar wel handig dat je er bent. Kan je even helpen sjouwen, Bern?", vraagt Petra. Bernard staat op. Ik wil ook wel helpen, ik sta op maar dat is buiten Petra gerekend: "Je laat je gasten toch niet voor je werken?". Ik ga weer zitten en pak het schaakblaadje weer op. Bernards vader zit bij de schaakvereniging, weet ik. Dat is ook de reden dat Bernard niet op de schaakvereniging wil. Ik zou het eigenlijk wel willen, maar ja. Achterin het blad zie ik een gedeelte van de jeugd. "Dat zou leuk zijn", denk ik terwijl Bernard een kastje voor zijn zus naar boven sjouwt. Au, daar stoot hij met zijn hand aan de muur. "Auauau". Bijna laat hij het kastje vallen. "Let dan ook op", zegt zijn zus, maar ik zie dat ze wel bezorgd is. "Ik haal wel een pleister voor je", zegt ze. Ik hoor het aan.

Dan valt me wat in. Ik kan natuurlijk ook alleen lid worden van de schaakvereniging! Terwijl inmiddels "Trojan Horse" van Luv' op de radio te horen is, neem ik inwendig die beslissing al. Ja, dat ga ik doen. Dat vertel ik even later aan Bernard, als hij weer terugkomt aan de tafel. Er zitten twee pleisters op zijn hand. "Ja doe!", zegt hij, "maarre... Succes hoor. Veel plezier. Ik ga niet. Neeneeneenee". "Maar er is een aparte jeugdafdeling", probeer ik nog. "Dan hoef je toch helemaal niet tegen je vader?" Bernard lacht, kijkt me een beetje scheef aan en zegt dan terwijl hij naar het Meditranee-bord kijkt: "Ik was toch?". Bernard wint, zoals hij dat meestal doet. Alleen met Meditranee kan ik hem wel eens verslaan, maar met Carrière of met schaken de laatste tijd wint hij altijd. Die achterstand haal ik nooit meer in. Misschien kan ik op de vereniging wel les krijgen?

Thuis overdenk ik alles nog een keer. Ik heb het die avond met mijn ouders over de aparte jeugdafdeling bij de schaakvereniging. Ik mag wel lid worden, zeggen ze, maar dan moet ik wel zelf bellen. Een paar dagen later heb ik de moed verzameld om te bellen en ja hoor: ik mag langs komen. "Je moet naar Thom van Beekum vragen, dat is de jeugdleider. Volgende week dinsdag om zeven uur, in het Trefpunt". Ik vertel het een paar dagen later tijdens een spelletje Carrière aan Bernard. Die verblijft of verbloost niet. Hij wint. Zowel met schaken (4x) als met Carrière. Maar met Stratego heb ik dit keer wel gewonnen. Op dinsdag 9 januari 1979 ga ik voor het eerst naar de schaakvereniging. Het is best wel spannend, zo'n eerste keer. Ik zie allemaal kinderen schaken, de meeste zijn jonger dan ik. Ik ben dan ook al 15. Even sta ik te kijken, dan vraag ik naar meneer Van Beekum. Die komt aangelopen, kijkt me aan en zegt dat ik

moet spelen tegen Toni Riemersma, die staat halverwege de ranglijst. Ik krijg wit en versla mijn tegenstander met gemak. De week erna win ik weer makkelijk.

Als Bernard en ik later in die week weer een middagje schaken vertel ik het hem, hoe leuk het er is en hoe goed het met me gaat bij Promotie. Trots laat ik mijn partij van de week ervoor zien. Hier en daar weet hij wel wat verbeteringen te vinden, maar ik zie dat het hem wel wat doet. Dat kan hij natuurlijk ook! In de nieuwe editie van het clubblad (die zijn vader natuurlijk ook heeft gekregen) prijkt ik inmiddels richting de top van de jeugd-ranglijst.

INTERNE COMPETITIE

Stand na de 16e ronde van 23 januari

1. Gerrit Verveld	603½	13. Belko Mulder	303
2. Andreas Lind	596	14. Jitse Kok	298½
3. Richard Wong	563½	15. André Smaal	283
4. Dick Mans	428½	16. Walter Vollebregt	268
5. René van Dijk	416½	17. Holmer Roelvink	257
6. Herman van Ruitenbeek	355	18. Roeland van Egmond	251½
7. Gerard Trommel	354	19. Laurens Smaal	228
8. Camille Michel	351	20. Helmert-Jan v.d.Slik	177½
9. Toni Riemersma	331½	21. Marcel Sinke	159
10. Gerardo Helderman	329	22. Richard Ligtvoet	155½
11. Gerhard Eggink	316	23. Remko Batelaan	140
12. Martin Kooijmans	306		

Als ik me de week erna opmaak om op dinsdagavond kwart voor zeven naar de schaakvereniging te gaan, gaat de bel. Bernard. Hij heeft zich nu ook aangemeld bij Promotie. Of we samen die kant op kunnen lopen? We moeten er nu allebei heen. Samen lopen we naar het Trefpunt.

Niemand wist het nog, maar Promotie was op dat moment definitief veranderd. Dat was 1979. Dat is 46 jaar geleden.

Ik zal je nooit vergeten, vriend.

LADDERCOMPETITIE - Stand na de 22e ronde
op 13 maart 1979

1. Andreas Lind	784½
2. Richard Wong	746½
3. Dick Mans	679½
4. Gerrit Verveld	650½
5. Gerhard Eggink	534
6. Gerard Trommel	524
7. Martin Kooijmans	492½
8. Camille Michel	457½
9. Bernard Bannink	452
10. René van Dijk	431½
11. Herman van Ruitenbeek	431
12. Belko Mulder	425
13. Toni Riemersma	417
14. Jitse Kok	393
15. Laurens Smaal	374
16. André Smaal	373
17. Gerardo Helderman	368
18. Holmer Roelvink	343
19. Roeland van Egmond	323
20. Richard Ligtvoet	246
21. Wilfred de Ruyter	242½
22. Helmert-Jan van der Slik	241½
23. Marcel Sinke	229½
24. Remko Batelaan	179
25. Frans Jorna	166

BB 3	Bernard is er niet meer, een grote schok	Rudi Matai
-------------	---	-------------------

Op zondag 2 maart keek ik op Schaaksite.nl. Er stond een artikel geplaatst door Promotie. Ik las het maar het drong niet echt door, een gevoel van verdoving overviel me. Langzaam begon ik te begrijpen wat er was gebeurd. Bernard was er niet meer. Zomaar weg, nooit meer bij zijn familie en vrienden. Nooit meer op de club, nooit meer te zien in wedstrijden van het eerste.

Toen ik lid werd van Promotie in 1982 op 13-jarige leeftijd speelde hij er al drie jaar. We spraken elkaar niet veel, maar ik keek altijd wel even naar zijn partijen. Toen ik na enkele jaren op de club mocht aantreden tegen Gerhard kwam ik na 15 zetten in een dubieuze stelling terecht. Terwijl ik rondliep zei Bernard dat ik de partij wel kon opgeven. Ik speelde natuurlijk door en .. won!

Eind jaren 80 speelde ik mijn eerste partij tegen hem, in de zomercompetitie in De Leyens. Ik kreeg meer tijd volgens het systeem van de zomercompetitie. Ik speelde 1.e4 en er kwam een gesloten Siciliaan op het bord. Bernard was niet helemaal scherp want in de aanval kon ik gewoon een pion winnen bij goede stelling. Hij wist af te wikkelen naar een toreneindspel met een pion minder, wat nog altijd gewonnen was voor mij. Maar..Bernard begreep de stelling veel beter en hield remise.

In coronatijd speelden we een gewone interne partij, Bernard sloot mijn dame in en won. "Voortaan beter op je meissie letten" gaf hij me vrolijk mee als tip.

Een kleine 2 jaar geleden speelden we met 16 personen snelschaak, met het rouleersysteem. Bernard speelde met zwart Russisch tegen mij, maar de stelling bood zwart weinig kansen. Hij won nog wel een pion maar in het eindspel met lopers van gelijke kleur kon mijn koning deze blokkeren en met de loper veroverde ik de pion: remise!

In de jaren 80 – 90 werd de Kamper schaaknacht georganiseerd. Tweemaal deed ik daaraan mee samen met andere Promotiespelers. We gingen met de trein. Tijdens de reis vertelde ik graag enkele van de moppen die ik kende. De andere schakers, waaronder Bernard, waren hartstikke moe maar moesten dit toch aanhoren. Hier herinnerde Bernard mij nog wel eens aan, lachend terugkijkend op deze gezamenlijke geschiedenis.

Een paar jaar geleden speelde Bernard met Promotie 1 een partij in de Pelgrimskerk aan de Oranjelaan. Hij kwam onder vuur te liggen, maar won zelfs nog. Hij was zo vriendelijk om mij de notatie van de partij ter beschikking te stellen en speelde hem zelfs nog even met mij na. Bij nader inzien had hij geen moment slecht gestaan.

Wie Bernard zag en niet kende zou niet denken dat hij een zachtaardige schaker was, met zijn lengte en stevige postuur. Maar zijn liefde voor het spel was groot. En volgens mij had hij sympathie voor alle clubgenoten zie ook van het schaakspel houden, ongeacht hoe goed je kan spelen.

Voor Promotie was Bernard in de externe wedstrijden natuurlijk meestal op bord 1 te vinden. Ik keek altijd naar zijn partij, het boegbeeld van onze club.

Gisteren, zaterdag 8 maart, speelde het eerste zonder Bernard. Uit tegen De Wijker Toren werd met 3½–4½ gewonnen. Aan het eerste bord won Paul van der Werve van een tegenstander die 140 Elo punten meer had. Joost Mostert speelde remise terwijl hij 223 Elo punten minder had dan zijn tegenstander. Gemiddeld hadden de tegenstanders 57 Elo punten meer. Het tweede speelde gelijk, tegen een gemiddeld iets sterkere tegenstander. Het derde won. Een mooie 5 punten uit 3 wedstrijden. Bernard zou tevereden zijn geweest.

Eén dag na het overlijden van Spassky ging Bernard van ons heen. Bernard, wie had gedacht dat je op zo'n leeftijd al afscheid van ons zou nemen. Wat erg voor je moeder en overige familie om dit mee te moeten maken. Nog steeds is het niet te bevatten dat je er niet meer bent. Maar de Grote Schaker daarboven heeft tot deze zet besloten, en tegen hem kunnen we geen van allen op.

Bernard, het was een eer je gekend te hebben. Rust zacht.

BB 4	Herinneringen aan Bernard	Willem Broekman
-------------	----------------------------------	------------------------

In twee onderdelen. De schaker en de anekdotes. Ik heb 39 geregistreerde serieuze partijen met een score van 23 voor Bernard. Waarbij ik mijn meeste punten gescoord heb in zijn jonge jaren. Bernard was de meer verfijnde speler terwijl ik van het grove werk was. Mijn stelling was dan ook dat een loper beter is dan een paard. Met een paard sla je dus altijd een loper. Hij was het daar uiteraard niet mee eens. Hij voegde het woord 'soms' toe in de stelling. Dat leidde tot grote discussies tussen ons. Vanaf dat moment zorgde hij er altijd voor dat hij tegen mij in een eindspel altijd het paard had en ik de loper. En die won hij dan. Dankzij deze partijen begrijp ik nu veel beter de waarde van loper en paard in relatie met de pionnenstelling. En uiteraard win ik veel partijen met een paard tegen een loper. Na zo'n partij zeg ik dan altijd zachtjes: 'bedankt Bernard'.

Bernard speelde ook altijd lang door, ook in pot remise stellingen. Ik begrijp dat Henk Noordhoek hier wat tekst uit de toespraak van Gerhard heeft gehaald. Daarom bij deze. Hij wist daardoor soms nog een puntje te scoren uit pot remise stellingen. Zijn Cruijffiaanse uitspraak hierbij was: 'door remise te geven kan je niet winnen'. Sindsdien speel ik ook altijd door. Soms tot twee koningen. En als ik dan uit een potremise-stelling een puntje scoor hoor je mij zacht zeggen: 'bedankt Bernard'

Waar ik beter in scoorde was de ongecontroleerde onhandigheid. Maar hij stak mij naar de kroon. In Velden ging ik voor het eerst mee met de schaakreizen. We sliepen daar in een pension. De bedden waren niet zo lang. Dus in de eerste nacht wist Bernard al het hoofdeinde van het bed af te schoppen waarna hij op de grond verder sliep. De eigenares was niet blij en moest er een timmerman bij halen om het bed weer te repareren.

De eerste keer dat wij in Oberwart speelden sliepen we in een B&B. Prachtig groot huis met een grote marmeren hal en marmeren trap met wel treden van twee meter breed. Wij sliepen op de eerste verdieping. Overigens kan ik zeggen dat de eigenares behoorlijk bitsig was. Zij had op de traptreden, waar ruim voldoende ruimte was, heel mooie vazen gezet. En uiteraard was Bernard in staat er een naar beneden te schoppen in duizend gruzelementen. De eigenares heeft haar karakter volledig losgelaten op Bernard.

Ik herinner me ook nog een schaakavond bij de veel te vroeg gestorven Henk Luitjes. Die woonde aan de Galjoenkade. Om ongeveer twee uur nachts ging een ieder naar huis. Bernard op de fiets langs de Galjoenkade met een bocht om het gemaal. Dat dacht hij, want hij miste de bocht en reed pardoos een zijarm van de Noord Aa in. Gelukkig kon hij daar staan. Zij fiets opgedoken. Edoch de kademuur was daar anderhalve meter hoog. Hij moest dus 150 meter door de gracht lopen voordat jij weer op de kant kon klimmen. Hij vertelde dit verhaal in geuren en kleuren op de volgende speelavond. (Ik zou dat nooit gedaan hebben).

Tot zover. En ik hoop nog vele malen 'bedankt Bernard' te zeggen.

BB 5	Onze Bernard: vechtjas en ontsnappingskunstenaar	Harrie Boerkamp
-------------	---	----------------------------

Van 1991 tot 2018 bivakkeerde ik in de interne van Promotie rond de tiende plaats. En dan kom je onvermijdelijk elk jaar Bernard tegen. Hij werd de man tegen wie ik de meeste partijen heb gespeeld. Als we weer eens tegen elkaar waren ingedeeld, kwam hij steevast met een grote grijns op me af: 'We mogen tegen elkaar!' Dat genoeg was beslist niet wederzijds. Ik wist dat ik weer een avond geroosterd ging worden met nul procent kans op een goede uitkomst. Pas na negen nullen lukte me een remise. Twee partijen later weer. Ik dacht dat ik het lek boven had maar er volgde weer een meedogenloze reeks van negen nullen. Gelukkig werd onze laatste partij remise. Na 2018 verbleef ik in groep II en onderin groep I, regionen waar BB nooit kwam.

Nooit gewonnen. Bernard was ongeveer 300 ratingpunten sterker, in 23 partijen is de normatieve score dan 3½ punt. Daar bleef ik met mijn drie remises ver, ver onder. Toch ben ik maar een enkele keer echt weggespeeld. Meestal was er weinig aan de hand in onze partijen, de strijd ging redelijk gelijk op. En dan trapte ik steevast ergens in, waarna hij het meedogenloos afmaakte. Ik bereikte in acht partijen een winststelling. Vijf ervan verloor ik alsnog en drie keer werd het remise. Ik zal enkele ontsnappingen van hem laten zien. Het is af en toe onverdraaglijk. Maar het is ook een ode aan de weergalozes vechtjas, die Bernard was. Kijk mee en huiver.

[1] Partij nummer 4 in 1996, BB-HB

Bernard opende met 1 Ph3. Gegniffel links en rechts, ik was ietwat beledigd. De partij ging gelijk op. In het eindspel zette hij al zijn troeven op zijn vrije h-pion maar hij vergiste zich.

Ik heb hier zijn paard te pakken en simpel 33. ... Lf8, 34. h7 Lg7 wint. Maar in pittige tijdnood, increment bestond nog niet, speelde ik 33. ... Kg5? en na 34. Pf7+ Kg6, 35 Pd8 bleef wit een pion voor en won.

[2] Partij nummer 10 in 2001, HB-BB

Zwart staat volledig machteloos tegen de opmars van de a-pion. Bernard zat flink te steunen en er ontstond wat oploop rond ons bord. Onze onderlinge score was inmiddels 0-9 maar nu had ik 'm dan eindelijk te pakken!

33. a5 Kf7, 34. a6 Lg5. Ik had nog zeeën van tijd en ik liep trots te paraderen terwijl hij nadacht. Ik snapte überhaupt niet waarom hij nog doorging. Hij wil een schaakje geven op f4 maar dat deert me niet.

35. a7? Lf4+, 36. Kh4 Kg6!

Dat was zijn plan! Fantastisch. Ik kan een tweede dame halen maar het is eeuwig schaak. Na bijvoorbeeld 35. Db8 was het uit geweest.

[3] Partij nummer 13 in 2003, HB-BB

In een geweigerde morra gaf hij in het middenspel twee pionnen weg, later moest hij zijn paard daarvoor geven.

Wit is aan zet. Ik sta huizenhoog gewonnen, de engine staat te juichen: mat in 16. Ik had nu 62. c4 en 63. La2 moeten doen. Het is dan uit: zodra hij ... Kc3 doet speel ik c5 en op ... Kb2 kan de loper naar d5 of verder.

Maar zo ging het niet. Ik speelde 62. Kd6? en gaf hem daarmee precies dat ene tempo. Er volgde 62. ... Kd3, 63. c4 Kc3, 64. La2 Kb2, 65. c5 Kxa2, 66. c6 Kb2, 67. c7 a2 met remise.

Ben ik nou zo dom of is die Bernard zo slim?

[4] Partij nummer 14 in 2005, BB-HB

In het Hollands gaf Bernard op de vijfde zet een stuk weg! Maar hij had veel compensatie en tien zetten later stond het alweer gelijk. Later kreeg ik groot voordeel en na zijn 31. Tc1 had ik kunnen toeslaan:

Na 31. ... Lxf4+ is het uit. Ik miste dat na 32. exf4 Dxf4+ de toren ertussen moet en de toren op c1 ongedekt komt te staan. Ik deed **31. ... gxf4** met de dreiging ... f3+, maar daarop volgde het ontzuisterende **32. Txc6**. Ook deze kans ging voorbij, ik verloor de partij.

[5] Partij nummer 20 in 2011, BB-HB

Hier deed zich een grappig moment voor. Hij wilde 5. Dd1-a4 doen maar met het stuk ergens boven b3 kwam hij erachter dat hij de koning in zijn hand had. Pas na een pittige discussie legde hij zich erbij neer dat hij een zet met de koning moest doen. Hij had geluk dat 0-0 gewoon kon. Ik kreeg wel gelijk spel maar de uitkomst was weer hetzelfde: nul.

[6] Partij nummer 23 in 2018, HB-BB

In onze laatste partij had ik vanuit een geweigerde morra steeds duidelijk tot groot voordeel. Hij bereikte nog een paardeindspel, maar ik had een pluspion, en dat was ook nog een verre vrijpion. Nu zou het dan na 27 jaar eindelijk gaan gebeuren!

Bernard had 51. ... Pb5+ gespeeld. Nu deed ik geen 52. Kc5 omdat ik na 52. ... Pxa7, 53. Pxa7 Ke5, 54. f3 g4 de tussenzet 55. Pc6+ niet zag. Zijn koning moet dan terug en het is volkomen uit na 55. ...Ke6, 56. f4.

Maar ook na mijn 52. Ke3 blijft wit gewonnen staan. Vijf zetten later stond het zo:

Nu had ik 58. Pd6+ moeten doen. Er volgt 58. ... Kxa7, 59. f5 Kb6, 60. f6 Kc6, 61. f7 Pe6, 62. Ke5 Kd7, 63. Pf5 en de zwarte koning kan niet meer bij de pion komen. De witte koning gaat naar g7 en daarna valt wit met het paard het paard aan.

Ik deed echter **58. Ke5** en daarmee verloor ik een cruciaal tempo.

Na **58. ... Kxa7, 59. Pd6 Kb6, 60. f5 Kc6, 61. f6 Kd7** is de zwarte koning wel op tijd bij de pion: remise. Ik probeerde in plaats daarvan nog naar g7 te lopen met **60. Kf6**, maar dat was meteen remise na **60. ... Pd5+**.

Het waren zware uren aan het bord met hem tegenover je. Maar wat zal ik 'm missen:

- Altijd dat tikje op de schouder, of je hem even wilde volgen naar de barruimte. En dan had hij weer een nieuwtje of een grapje of een stelling die je moest zien.

- Hij noemde me 'Talletje' maar hij vond mij een makkelijke tegenstander: 'Gewoon even de tandjes eruit'.
- Eindeloos kwam hij terug op de blauwe pion. In Gibraltar kregen alle deelnemers op het afsluitende feestdiner als aandenken een mooie pion van blauw glas. Omdat Rens niet mee was gegaan hadden we voor hem een pion gepikt van de tafel naast ons, volgens Bernard van Vachier Lagrave.
- De mooie naam van zijn alter ego op Lichess: SillyManofwar, gek oorlogsschip.
- Dat vermaledijde slappe handje van hem aan het begin van de partij.
- Hij liet zo graag aan iedereen zijn laatste winstpartij zien.
- Als de partij spannend werd ging hij soms meermalen staan en weer zitten terwijl tegenstander aan zet was.
- We waren eens in de auto van Willem Broekman in een druk gesprek gewikkeld over de waterstanden in de Middellandse Zee. Toen zei Bernard zonder inleiding: 'Ik had toch Dh5 moeten doen'.
- Als Rens en ik een partij van een van ons zaten na te spelen kon hij het niet laten ons te bestoken met stockfish-zetten. Hij kon niet begrijpen dat we vooral in elkaars ideeën geïnteresseerd waren, waarom zou je naar mindere zetten kijken? Je moest hem dan echt bijna weggagen.
- Als hij zijn partij liet zien aan Wendel Wijks en mij werden al onze wilde voorstellen hem soms te veel: 'Jullie zijn toch geen tovenaars?' Hij weerlegde alles in een paar zetten: 'Dan doe ik gewoon ..Pf6 of zo'.
- Hoeveel uren hebben we in uitwedstrijden wel niet staan wachten op Bernard, die maar door bleef gaan in een stelling, die volgens ons potremise was? Ook als de wedstrijd al beslist was, dat deed er niet toe zolang hij nog kansen voor zichzelf zag. En die zag hij altijd. En maar manoeuvreren in zo'n stelling met allebei twee pionnen op dezelfde vleugel en lopers van gelijke kleur. En verdomd, na vijftien zetten begon de tegenstander zich duidelijk ongemakkelijk te voelen en kwamen zijn zetten stroever door. Het voordeeltje van Bernard werd zichtbaar, het werd een groot voordeel. En weer sleepte hij een punt binnen.

BB 6	Hoezo opgeven?	Rob de Vries
-------------	-----------------------	-------------------------

[eerder opgenomen in de Promoot van december 2007]

Na de wedstrijd Overschie 1 - Promotie 1 is er zowel op www.svpromotie.nl als in De Promoot veel geschreven over het onderwerp "(vermeend) te vroeg opgeven of remise aanbieden dan wel accepteren in teamwedstrijden". In de website-rubriek "Bernard analyseert" beschreef Bernard Bannink hoe hij in schijnbaar verloren stand doorspeelde en toch nog remise uit het vuur sleepte. Mijn bescheiden mening is dat doorspelen in schijnbaar verloren of remise-stelling vooral voor sterkere spelers in aanmerking komt, vooral als ze in de partij de hogere rating van de twee hebben (in de betreffende partij was het 2261 tegen 2197, geen verschrikkelijk groot verschil, maar toch....).

In de laatste editie van de traditionele simultaan "Clubkampioen tegen de rest van Promotie" mocht ik het genoeg smaken Bernard's dame te winnen (om met Manuel Nepveu te spreken: het was Bernard die de simultaan gaf...). Omdat de stelling die daarna ontstond "nog mogelijkheden had" (ongetwijfeld mede rekening houdend met het zeer grote ratingverschil) speelde Bernard door, ... en won. Als ik geen fouten had gemaakt had ik vast wel gewonnen, maar ja, dat ratingverschil besliste gewoon. Er waren

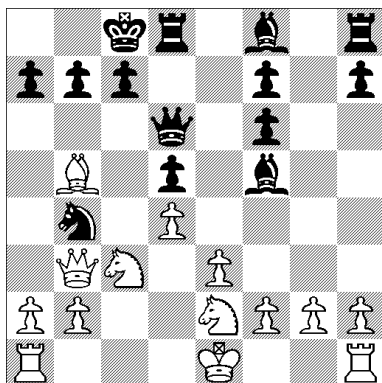
toeschouwers die beweerden dat ik hoe dan ook had moeten winnen ("een dame is een dame"), maar die waren dan toch weer zwakker dan Bernard!

Hierbij die partij, bestaande uit twee delen: (a) hoe win je Bernard's dame, en (b) hoe verlies je daarna de partij.

Bernard Bannink (simultaan) - Rob de Vries, Zoetermeer 3 sept. 2007

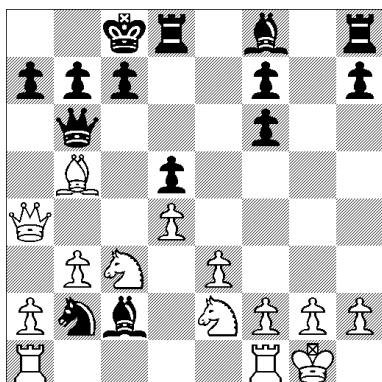
"deel 1"

1. d4 Pf6, 2. Lg5 d5, 3. Lxf6 gxf6, 4. e3 Pc6, 5. c4 Lf5, 6. Pc3 e6, 7. cxd5 exd5, 8. Lb5 Dd6, 9. Db3 O-O-O (dekt d5), 10. Pge2 Pb4 (diagram 1)

Het duidelijk dreigende vorkje Pc2+ kan gemakkelijk worden tegengegaan, maar er dreigt (wellicht minder opvallend) ook Lc2!

11. O-O Lc2, 12. Da3 Db6 (dekt a7, en ontnemt de witte dame a5),
13. b3 Pd3 (Lf8 doet ook mee!), **14. Da4 Pb2** (diagram 2)

15. Tfc1 (!?)

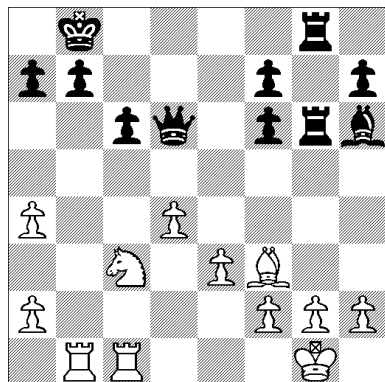
Met 15. Ld7+ zou wit de dame redden (15. ... Txd7, 16. Db5), maar Bernard "speelde liever met twee stukken tegen dame + stuk dan met een vol stuk achter" !?

15. ... Pxa4 (RdV: "Sorry maar die kan ik niet laten staan"; BB: "Zou ik ook niet doen!")

"deel 2"

16. bxa4 Lg6 (beter: Lf5, en dan Le6; zie vervolg), **17. Pf4 Dd6, 18. Pxcd5 c6, 19. Pc3 Kb8, 20. Le2 Tg8, 21. Lf3 Lh6, 22. Pxxg6 Txxg6?** (beter: fxg6 (pionnenstructuur), en eventueel Tg7 om b7 te dekken), **23. Tab1 Tdg8?** (diagram 3)

Deze aanval gaat niet lukken... (en laat de koning in de steek)

24. Pe4 Da3 (?) (dame "buitenspel"), **25. Pc5 Kc7 ??**

(25. ... Kc8, 26. Pxb7 Dxc1+, 27. Txc1 Kxb7, 28. Txc6 Kb8 [Henk Alberts])

26. Txb7+ Kc8, 27. Tcb1 Kd8, 28. Txa7

Wint, maar sneller (mat in 3!) was: **28. Tb8+ Ke7/c7, 29. T1b7+ Kd6, 30. Td7#**

28 ... Lf4 (wanhoop: niets helpt meer...), **29. exf4 Kc8** (Dxf3 komt te laat),

30. Ta8+ 1-0

Zwart gaat mat: **30. ... Kc7, 31. Tb7+ Kd6, 32. Td7#**

In juli 1971 was het Waddeneiland Rottumerplaat veertien dagen lang het toneel van de schrijvers Godfried Bomans en Jan Wolkers. Bomans vond het verschrikkelijk om zeven dagen alleen te zijn, in een tent, met alleen het gekrijs van duizenden meeuwen om zich heen. Wolkers beleefde de week eenzaamheid als een spannend avontuur, ontfermde zich over zieke dieren en vertelde ongegeneerd (daar was hij goed in) over zijn belevenissen.

Een paar jaar geleden kwam ik met Bernard in gesprek over zijn favoriete reisbestemmingen: eilanden. Toevallig had ik een boekje liggen over “vergeten eilanden” en toen ik het uit had heb ik het hem gegeven. Dat vond hij leuk. Mijn eiland-ervaring is beperkt, maar het werd me al snel duidelijk dat Bernard behalve een liefhebber ook een kenner was. Hij had heel wat eilanden bezocht, uiteraard ook de Hebriden, waar de beroemde Lewis-schaakstukken gevonden zijn. Het lukte me de afgelopen jaren niet om hem naar ‘mijn’ schaaktoernooi op Texel (decennialang de woonplaats van Wolkers) te lokken, maar ik had de moed nog niet opgegeven. Dat zou me vast een keer lukken. Want hij leek meer op Wolkers dan op Bomans.

Op het schaakbord voelde ik me, zeker met zwart, altijd weerloos tegen hem. Ik weet nog dat Manuel en anderen daar verbaasd over waren. Ik wist niet goed hoe ik zijn ‘systemen’ aan moest pakken. Ik probeerde wel wat, maar besepte steeds dat hij mijn pogingen om er wat van te maken al vele keren gezien had en daar steeds een pasklaar antwoord op had. Ik was vast van plan om hem het komende seizoen - ik ben dan part-time met pensioen - wat vaker en beter partij te gaan bieden. Het was goed om te zien dat spelers als Paul van der Werve, Joost Mostert en Ben Ahlers dat de afgelopen jaren gedaan hebben; dat hield hem scherp. Wat meer spelers die hem zouden uitdagen zou hij zeker op prijs gesteld hebben. Ik vind het heel jammer dat het daar niet meer van komt.

Ik kende Bernard, behalve als schaker, al eerder vanuit de Zoetermeerse Oude Kerk-gemeente, waar we beiden lid van waren, Bernard tot zijn verhuizing naar Leiden. Hij informeerde regelmatig naar het reilen en zeilen van die gemeente, waar zijn moeder nog steeds lid van is.

Wat ik bij Bernard’s begrafenis het meest opvallend vond is dat echt iedereen hem kende als een trouwe en verbindende persoon. In zijn familie, bij zijn vrienden, op zijn werk en op de schaakclub. Je bent geneigd om te denken dat een wat oudere vrijgezel, die schaakt, in de ICT werkt en ook nog van eilanden houdt het prototype is van een in zichzelf gekeerde mensen-mijdende figuur. Het tegenovergestelde was het geval. Veel meer nog dan ik wist.

We zullen hem zeer missen.

□

De Promoot, een veelzijdig blad!

***Maar of het nu bedoeld is
als remedie tegen een
wiebelende stoel of tafel?***

Vrijdagavond 28 februari 2025, een mail van onze secretaris, dat Bernard is overleden. Eerst ongeloof en daarna verdriet. Vorig jaar zomer heeft Bernard de club nog getrakteerd op een frisdrank vanwege zijn 60ste verjaardag. Volgens de Chinese jaartelling ben ik 70 jaar en links en rechts beginnen kennissen weg te vallen. Overlijden door ziekte, ouderdom of gewoon domme pech overkomt ons allemaal maar je gaat toch niet dood op je 60ste?!. Persoonlijk verdriet omdat Bernard er niet meer is. Verdrietig voor zijn familie en vooral voor zijn moeder. Verdrietig voor de leden van Promotie.

Ik ben gaan slapen. De volgende dag wakker geworden. Normaal gesproken begin ik de dag met God danken dat ik nog leef. Genadig is de Heer, elke morgen schenkt Hij nieuwe weldaden, groot is zijn trouw. Ik haal graag Klaagliederen 3:22-23 aan.

Allereerst denken aan Bernard en daarna God op de tweede plaats kan eigenlijk niet. Het geeft wel aan hoeveel indruk het overlijden van Bernard op mij heeft.

Voor een teamleider van K1 was Bernard een ideale speler.

- Bernard was er altijd. De speeldagen zijn ruim van te voren bekend en Bernard bouwde daar zijn vakanties omheen.
- Bernard zorgde voor sfeer en gezelligheid. Ik herinner mij nog een uitwedstrijd in het verre Zeeland. Op de heenweg en op de terugweg werd in de auto alleen maar over schaken gepraat. Nee, niet alleen maar, op een gegeven moment begon Bernard te vertellen over Zeeuwse bolussen. Niemand had het ooit gegeten maar daarom móesten en zouden wij dat overheerlijke spul proeven. Op de plaats van bestemming werd een bakker gevonden. Helaas, de Zeeuwse bolussen waren uitverkocht. Ik denk vaak aan dit voorval als ik weer zo'n snack in de supermarkt (in Zoetermeer!) zie liggen.
- Tijdens een teamwedstrijd was Bernard altijd aan het wandelen. Op zijn rondje maakte hij een inschatting van het aantal te behalen bordpunten. Aan de hand van dit aantal bepaalde hij of hij meer of juist minder risico in zijn spel moet leggen. Advies van een TL is overbodig.
- Berucht is zijn wedstrijdmentaliteit en zitvlees. Bernard wil altijd winnen en zolang hij niet slechter staat, zal hij echt geen remise aanbieden of accepteren.

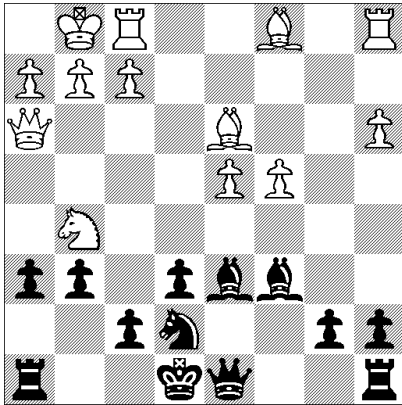
Met behulp van Harrie en verslaggever Lammetje Puveen heb ik het volgende kunnen reconstrueren. 17 december 2016 een uitwedstrijd tegen Wijker Toren in Wijk aan Zee. De partijen begonnen om 13.00 uur. Het werd 18.00 uur en normaal gesproken zijn alle partijen klaar en zit je in de auto onderweg naar Zoetermeer maar Bernard was nog bezig om een eindspel K+D tegen K+D+2pionnen uit te melken. Het werd 18:30 uur en Bernard is nog steeds bezig. Het lijkt er op dat zijn tegenstander kennis van zaken heeft. Het werd 19.00 uur en normaal gesproken zit je dan al thuis met een bord stampot boerenkool maar Bernard was nog steeds bezig met zijn eindspelletje melken. Het werd 19:15 uur en toen claimde zijn tegenstander op de 147ste zet remise omdat hij voor de derde keer dezelfde stelling kon creëren. Helaas een terechte claim anders hadden wij tot in de kleine uren moeten wachten.

Aan het bord van Bernard is altijd wat te doen. Vaak van die rustige partijen die ineens ontploffen. Uit een wedstrijd tegen ZSC in het verre Zaandam. Bernard ging op eigen gelegenheid, met het openbaar vervoer. Hij zou om 12.32 uur arriveren. Om kwart voor één begonnen we ons zorgen te maken. Onderweg de plaatselijke schone ontmoet of gewoon de bus gemist? Het is 2012 en gelukkig doet Bernard mee met de moderne technologie. Hij heeft een mobiele telefoon! En wij hebben zijn nummer! Even bellen en vragen waar hij is. Jammer, voicemail, het apparaat staat uit! Heel knap met schaken

maar met die alledaagse praktische dingen... Uiteindelijk heeft hij de speelzaal nog gevonden.

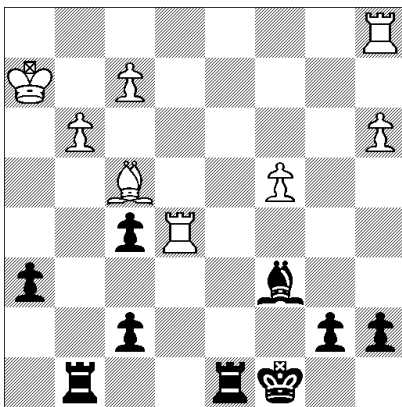
Er zijn van die wildebrassen bij ons op de club die het offeren tot kunst hebben verheven. Een enkeling haalt met dit type spel zelfs het eerste team. Bernard offerde ook maar wel met beleid. Illustratief is de volgende partij. Wit heeft net Dh3 gespeeld. Penning van pion h6 en extra dekking van h2. Niet veel aan de hand voor wit, zou je zeggen.

Bernard met zwart staat niet goed. Koning in het centrum en kijkt u eens naar die gaten op f6 en g7.

Wit staat beter. Gerokeerd, centrum in bezit, open lijn tegen de zwarte koning, ijzersterk loperpaar, nu nog Lb2 en Bernard heeft een zware middag. Bernard zat aan een hoektafel en dit trekt normaal gesproken al meer publiek. Helemaal toen hij met zwart Ld6xh2+ speelde!

Niemand zag Lxh2 aankomen. De pion is immers tweemaal gedekt. De bedoeling is duidelijk: Dxd4; Tb1 hxd5 en pion gewonnen.

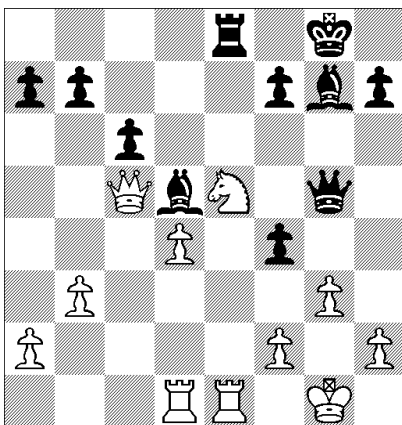

Bernard heeft nog steeds zijn pionnetje meer maar staat op het punt om het in te leveren met mindere stelling. Hier heeft Bernard natuurlijk geen zin in. Hij stak tijd in de stelling en zijn boude bewering dat hij alles hierna heeft gezien moeten we maar voor waar aannemen.

Ik kwam hier toevallig langs lopen. Pion meer maar het gaat niet goed: h6 valt, f5 valt, f7 is zwak, ik zag al een nul aankomen.

Wat kan er allemaal? Tg5 in ieder geval niet want er staat een witte loper op f4.

Bernard speelde toch Tg8-g5! De mogelijke varianten moet u maar zelf fantaseren. Een uur later werd het punt verdiend geïncasseerd.

Nog ééntje dan. Zit Bernard niet op zijn zitvlees dan gaat het met bruto geweld. In de diagramstelling staat Bernard een kwaliteit voor maar zwart weet de boel nog aardig bij elkaar te houden. Hoe nu verder? Hij gaat toch niet pion a7 snacken? De dame komt buitenspel te staan en de zwarte stukken staan al akelig dichtbij de witte koning. Verder ziet u dat de zwarte pion op c6 niet in gevaar is. Immers gedekt door een loper op d5 én door een pion op b7. Een huis-tuin-en-keukenschaker kijkt niet verder naar c6. Net zoals met Lxh2 en Tg5 hierboven doet Bernard zetten die een gewone sterveling niet verwacht. Dus speelde hij toch Pxc6! (Txe1; Txe1 bxc6; Te8+ Lf8; Dxf8#).

Tot zover Bernard als schaker. Bernard als mens was ook heel bijzonder. Ik ken hem sinds 1991 en heb hem nooit "boos" gezien. Altijd in een goede bui, altijd positief, nooit een slecht woord over een ander, altijd vriendelijk tegen iedereen, trouw aan de club en aan mensen. Een echte christen op wie Galaten 5:22-23 van toepassing is. Eén voorval zal ik nooit vergeten. Begin januari liep ik de speelzaal binnen. Bernard was al bezig met zijn schaakpartij. Hij stond op, liep naar mij, schudde de hand, zei niets, liep terug en ging weer zitten. Mij verbouwereerd achterlatend. Je hoeft niet veel te zeggen om duidelijk te maken wat je bedoelt.

Bernard was gelovig. De vraag “is er leven na de aardse dood” wordt in de bijbel beantwoord. Johannes 14:6, Jezus zei: “Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij”. Lucas 9:28-36, Jezus gaat met drie leerlingen naar de berg en had daar een ontmoeting met twee anderen. De drie leerlingen herkennen Mozes en Elia. Deze waren 1300 jaar resp. 900 jaar eerder overleden. Uit deze twee bijbelstukken leid ik af dat Bernard in de hemel is en dat hij herkenbaar is. Ik ga zeker naar hem op zoek.

Het was druk op zijn begrafenis, vele mensen hielden van Bernard, een goed mens is heengegaan.

BB 9	Bernard's laatste	Nico Peerdeman
-------------	--------------------------	-----------------------

Het is nog steeds moeilijk om te beseffen dat Bernard er niet meer is. Ik schrijf hier ook bewust Bernard zonder zijn achternaam. Alleen al bij het noemen van zijn voornaam weet iedereen direct dat het om de man gaat die decennialang de verpersoonlijking van Promotie is geweest. Onze eerste ontmoeting gaat terug naar 1990 bij het open Promotietoernooi. Destijds was dat ook mijn eerste kennismaking met Promotie. Ik weet nog goed dat ik Bernard moeilijk kon peilen. Wel was aan alles te merken dat hij een zekere autoriteit bezat.

Onze eerste partij speelden we in 1990, de laatste partij in 2024. In totaal waren het er 19. En in die partijen onderging ik het lot dat vele clubleden hebben ondergaan. Veel nederlagen. Het was al heel wat om een paar remises te maken. Bernard gaf niets cadeau. Soms kon hij oneindig stug volhouden in stellingen waarin de uitkomst zeker leek. Dan werd je als het ware een examen afgenomen en was het zaak om overeind te blijven. Dat ik zelfs het genoeg heb mogen schaken om twee overwinningen te behalen voelt nu als iets om te koesteren.

Eén van die overwinningen was tijdens een simultaan die de clubkampioen aan het begin van het nieuwe seizoen gaf. Ook daarin was Bernard ijzersterk. Het gemak en de snelheid waarmee hij zijn partijen speelde, kwam enorm tot zijn recht in simultaans. En met zijn kracht in het eindspel daar nog aan toegevoegd was hij een zeer te vrezen simultaanspeler.

Een moment waaraan ik ineens de afgelopen dagen moest terugdenken, was de enige keer dat we elkaar telefonisch hebben gesproken. Op een avond kreeg ik Bernard aan de lijn die meedeelde dat ik voor de eerste keer was ingedeeld in het eerste KNSB-team. Dat soort simpele zaken wordt nu ineens toch bijzonder. In zes seizoenen heb ik Bernard daardoor ook meer van dichtbij meegemaakt. En hoewel ik in voor mijn gevoel moeite had om het hoofd boven water te houden, leek Bernard steeds meer een bijna vaderlijke rol te krijgen. Hoewel ikzelf menig keer de nodige sportieve tegenslag te incasseren kreeg, was Bernard op een of andere manier toch steeds aanwezig met geruststellende woorden. Natuurlijk wel met zijn bekende spottende ondertoon, die dan wel opeens weer goed te verteren was.

Ongemerkt had zich in de loop van de jaren een ontwikkeling voltrokken. De moeilijk te peilen Bernard uit het prille begin was verdwenen. Typerend was dan ook wat er gebeurde in mijn partij tegen Henk Noordhoek uit de interne competitie van het vorig jaar. In mijn drang naar vernieuwing had ik iets op het bord gezet waar Henk met wit wel raad mee wist. In no-time was mijn stelling een niet meer te beheersen chaos geworden. Bernard die naast ons zijn partij tegen Joost Mostert speelde zag dit met lede ogen aan. Hij sprak de woorden: “Nico, wat is er toch bij jou op het bord gebeurd?” Ik mompelde iets in de trant van: “Ik weet het niet Bernard, maar het is behoorlijk uit de hand gelopen.”

Bernard had een enorme toewijding naar het schaken. Verschillende keren heb ik hem horen zeggen dat hij 'een leuk boekje' had aangeschaft. In de laatste partij die we speelden uitte hij enige teleurstelling aan het begin. Hij had zich op mij voorbereid. En ineens speelde ik iets totaal anders dan hij verwacht had. "Nico, waarom doe je dit nu? Nu is mijn voorbereiding niets meer waard?" Ondanks dat ik een zeer veelbelovende stelling kreeg, trok ik, zoals in zovele partijen, weer aan het kortste eind.

Ik heb mezelf afgevraagd hoe ik van dit stukje een passend en compleet verhaal kan maken dat recht doet aan Bernard. De clubavond van 24 februari 2025 bood uitkomst. Zelf speelde ik tegen Ben Ahlers een snelle remise. Dat gaf me volop de gelegenheid om de partij van Bernard tegen Tim van der Helm te volgen. Tim is één van de talentvolle jeugdleden en een belofte voor de toekomst. De partij met Bernard verliep zeer spectaculair. Het leek mij een mooi idee om deze partij in dit stukje op te nemen.

Dus heb ik Tim benaderd en heb hem mijn idee voorgelegd. Tim reageerde daarop zeer sympathiek en heeft de notatie van de partij, aangevuld met diverse opmerkingen, beschikbaar gesteld. Hiervoor wil ik Tim bedanken. Het moet toch een vreemde gewaarwording zijn dat zijn eerste partij tegen Bernard ook de laatste was.

Bernard Bannink – Tim van der Helm, interne competitie, 24 februari 2025

- 1. d4** De vaste openingszet van Bernard. Van mijn partijen zijn er twee waarbij hij 1. e4 heeft gespeeld. Maar dat was lang geleden.
- 1. ... d5** Om de specialiteit van Bernard te vermijden heb ik zelf met wisselend succes afwijkende zetten geprobeerd. Zo hebben we 1. ... f5, 2. Lg5 Pf6, 3. Lxf6 exf6 op het bord gehad. Maar ook 1. ... d6. Dan koos Bernard voor 2. e4 en werd het een Philidor na 2. ... Pf6, 3. Pc3 Pbd7, 4. Pf3 e5.
- 2. Lf4** Een flexibele zet. Wit wil de zet sowieso spelen maar stelt de ontwikkeling van de paarden nog even uit. In de beginjaren hebben we diverse partijen gespeeld waarin de klassieke zet 2. c4 werd gespeeld. Later is Bernard overgestapt naar 2. Pf3 en speelde hij Lf4 op de 3^e of 4^e zet. Het direct spelen van de loper is weer een voorbeeld van de nuances die je in de openingstheorie tegenkomt. In dit verband heb ik Bernard meer dan eens over het Jobava-Londen-systeem horen spreken. De kenmerkende zetten hiervan zijn: 1. d4 d5, 2. Pc3 Pf6, 3. Lf4. En het biedt beide partijen een rijk scala aan mogelijkheden.
- 2. ... Pf6** In 2. ... c5 heeft zwart een actieve mogelijkheid om na 3. e3 Pc6 te spelen.
- 3. e3 Pc6** Van Tim begreep ik dat Bernard dit als een openingsfout zag. Direct verliezend zal de zet niet zijn maar zwart krijgt een passieve stelling. Het is onwaarschijnlijk dat hij tot het bevrijdende e5 kan komen. Daarnaast was er een prima alternatief in het buiten de keten brengen van de loper naar f5 en ook hier kon 3. ... c5 nog steeds.
- 4. c4 e6** Deze zet lijkt me onnodig passief. Loper c8 raakt nu opgesloten binnen de keten en daardoor heeft zwart een ongunstigere versie van de Tsjigorin-verdediging. Met 4. ... Lf5 had zwart nog een zeer goed alternatief gehad. Een poging om met Db3 gebruik te maken van de ongedekte pion op b7 kan met Pa5 worden opgevangen.
- 5. Pc3 Le7** Een goede keuze. Op het quasi-actieve 5. ... Lb4 kan wit rustig met 6. Dc2 verder bouwen aan een goede stelling.
- 6. a3** Een preventieve zet om later Ld3 te kunnen spelen, maar ook om eventueel ruimte te winnen op de damevleugel met b4.
- 6. ... 0-0**
- 7. h3** Opnieuw een preventieve zet als doel om Pf3 te kunnen spelen zonder dat zwart met Ph5 de afruil van wits sterke loper f4 afdwingt.
- 7. ... a6** Zwart voorkomt definitief dat wit Pb5 kan spelen.

8. Pf3 b6, 9. Tc1 Lb7, 10. b4

Dit is misschien te snel en geeft zwart een goede tegenkans doordat deze pion als aanknopingspunt kan dienen. Wit had dit kunnen voorkomen door cxd5 te spelen.

10. ... dxc4 Het goede moment om te ruilen, ondanks dat wits looper nu in het spel wordt gebracht.

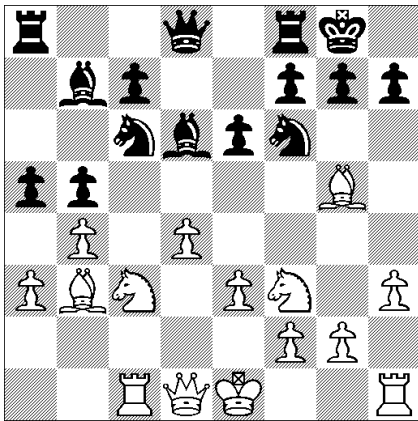
11. Lxc4 b5, 12. Lb3

Hier staat de looper op een prettige diagonaal.

12. ... Ld6 Een logische verdediging. Zwart stuurt aan op afruil van wits sterke zwartveldige looper. Toch was er ook het paradoxale 12. ... Pa7. Het idee achter deze zet is dat zwart pion b5 dekt, veld d5 extra controleert en daarmee de mogelijkheid heeft om a5 te gaan spelen waarmee gebruik wordt gemaakt van de pion op b4.

13. Lg5 Uiteraard gaat wit deze ruil uit de weg.

13. ... a5 Een interessante en gedurfde zet.

14. Pxb5

Wit had hier ook een andere aanvalsoptie. 14. d5 kwam zeer in aanmerking om de kracht van Lb3 te benutten in combinatie met de penning van Pf6.

Bijvoorbeeld 14. ... Pe5, 15. dxe6! Pxf3+, 16. gxf3 maar de stelling is dan zeer complex geworden en moeilijk te beoordelen.

14. ... axb4

Zwart heeft volwaardig tegenspel met zijn actie op de damevleugel.

15. a4 Vervelend voor wit was dat 15. axb4 niet goed kan vanwege 15... Lxb4+. Logischer lijkt me om hier 15. Pxd6 te spelen. Na 15. ... cxd6, 16. axb4 Pxb4 is de stelling in evenwicht. Het doorschuiven van de pion naar a4 geeft zwart met Pa5 sterk tegenspel. De zwarte b-pion is in potentie sterker dan de witte a-pion.

15... Pa5 Zwart raakt de kern van de stelling. Hij bedreigt de witte looper en activeert Lb7.

16. 0-0 Een sterke praktische keuze en ik denk typerend voor Bernard. Hij gunt zijn tegenstander geen actieve tegenkansen. Op het voor de hand liggende 16. Lc2 is het pionoffer 16. ... b3 al zeer vervelend na 17. Lxb3 Lb4+, 18. Kf1 c6, 19. Pc3 c5. En zwart heeft zeer goede compensatie. Op 20. dxc5 volgt sterk 20. ... Lxc3. Dus neemt hij voor lief dat hij eventueel afstand doet van het looperpaar.

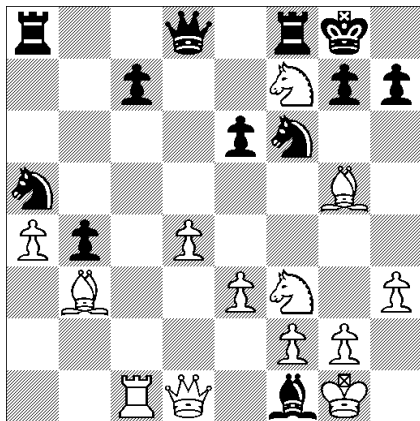
16...La6 Hiermee steekt zwart in zekere zin de lont in het kruitvat aan. Met 16. ... Pxb3, 17. Dxb3 Ld5 had hij zondermeer een prettige actieve stelling gehad.

17. Pxd6 Een creatieve manier om de penning van het paard op te lossen.

17. ... Lxf1 Zwart hapt in het aas. Gelukkig maar anders was het niet zo'n spektakel geworden. Objectief gezien was 17... cxd6, 18. Te1 beter en is de stelling in evenwicht. Tim geeft aan dat hij deze zet speelde omdat hij vooruit had gekeken en niets ergs zag. Dit oordeel is voor een deel juist. In de praktijk kan het moeilijk zijn om de meest nauwkeurige verdediging te voeren zeker na wits 18^e zet.

18. Pxf7

Een hele sterke desperadozet die wit in het voordeel brengt. Hij bekommert zich niet om een kwaliteit minder maar verzwakt zwarts koningsstelling, heeft een aangrijpingspunt voor zijn loper op e6 en tal van actieve mogelijkheden. Vooral Pf3 kan sterk naar e5 komen, waarna ook de dame snel actief kan worden.

18. ... Txf7 Dit speelt wit in de kaart. Zwart had hoe dan ook de pion op e6 moeten houden om wits loper niet te sterk te laten worden. Dat kon met 18. ... De7. Na 19. P3e5 heeft zwart nog wel een zware verdediging te voeren.

19. Lxe6 Dit activeert niet alleen de loper maar dreigt ook zeer sterk Pe5.

19. ... Lc4 Zwart pareert de dreiging door materiaal terug te geven en de verdedigende taak enigszins te verlichten.

20. Txc4 Wit wil ten koste van alles zijn loper van de witte velden behouden.

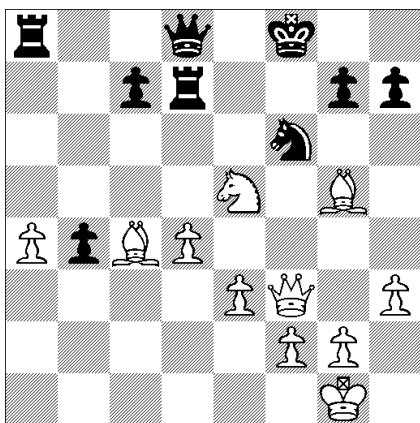
20. ... Pxc4, 21. Lxc4

Uiteindelijk heeft wit toch een gewonnen stelling. Het eerste idee is Db3.

21. ... Kf8 Heft de penning op. Maar zwart is weerloos tegen alle witte stukken die op zijn koning af gaan komen. Tim geeft nog aan dat Bernard dit had gezien en verder had gekeken dan hij had gedaan. In zekere zin is dit opnieuw een voorbeeld van de kunde van Bernard. Ontspannen door de zaal lopende had hij de belangrijkste varianten al gezien.

In de analyse achteraf was Bernard's oordeel dat slaan op f1 echt niet kon. Maar het vereist toch een kennersblik om dit ook in de praktijk aan te tonen. Bernard vertelde ook nog over een partij tegen een IM waarin hij hetzelfde lot onderging. Achteraf zei de IM: "All pieces come to the board". Zoals Tim zelf ook al vaststelt zegt dit veel over de persoon Bernard. Hij kon het wel waarderen als hij door een geweldige aanval had verloren. En was dan niet te beroerd om het te laten zien. Tim wist niet precies meer om welke IM het ging.

22. Pe5 Td7, 23. Df3

Inderdaad: "All pieces come to the board". De zwarte dame moet Ta8 blijven dekken.

23. ... Td6

Zwart moet verdedigen. Na 23. ... Txa4 wint 24. Lxf6 gxf6, 25. Pc6.

24. Pf7 Dc8, 25. Pxd6

Dit is steeds het winnende idee op elke damezet.

25. ... cxd6, 26. Lxf6

Opnieuw een sterke zet. Zowel 26. ... gxf6, 27. Dxf6+ Ke8, 28. Lb5+ als 26. ... Dxc4, 27. Lh4+ en 28. Dxa8+ winnen voor wit.

26. ... Ta5, 27. Le5+

Is goed genoeg voor de winst. Met 27. Lxg7+ was er een mat in 4.

27. ... Ke7, 28. Df7+ Kd8, 29. Df8+ Kd7, 30. Df7+ Kd8, 31. Lxd6 Dc6, 32. De7+ Kc8, 33. De6+

Misschien was hier sprake van enige vermoeidheid omdat het mat in 3 niet direct wordt gespeeld.

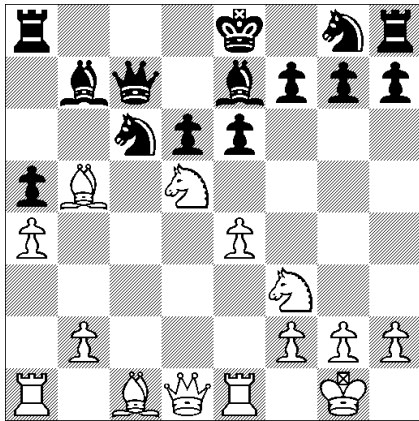
33. ... Kd8, 34. De7+ Kc8, 35. Le6+ Dd7, 36. Dxd7# mat

Het is een sportief gebaar van Tim dat hij Bernard het mat gunt. Een zeer fraaie partij en een mooi voorbeeld van de kwaliteiten van Bernard.

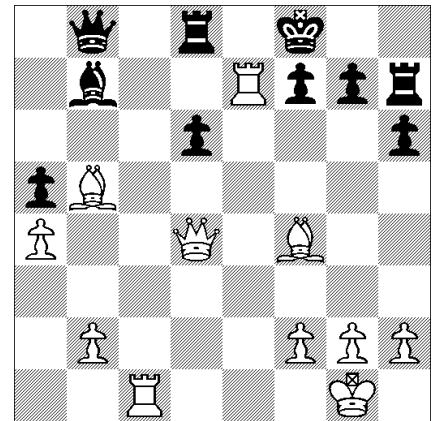
Nog terugkomend op de partij van de IM dacht ik aan de volgende partij.

Zhang Zhong – Bannink, Port Erin (Isle of Man) 2004

1. e4 c5, 2. Pf3 e6, 3. d4 cxd4, 4. Pxd4 a6, 5. Pc3 b5, 6. Ld3 Db6, 7. Pf3 Dc7, 8. O-O Lb7, 9. Te1 d6, 10. a4 b4, 11. Pa2 a5, 12. c3 Pc6, 13. Lb5 bxc3, 14. Pxc3 Le7, 15. Pd5

← 15. ... exd5, 16. exd5 Kf8,
17. dxc6 Lxc6, 18. Pd4 Lb7,
19. Lf4 Td8, 20. Tc1 Db8,
21. Pf5 h6, 22. Dd4 Th7,
23. Pxe7 Pxe7, 24. Txe7 (1-0) →

Op 24. ... Kxe7 volgt 25. Te1+ Kf8, 26. Lxd6+ Txd6, 27. Dxd6+. Een zware afstraffing voor Bernard.

Ten tijde van deze partij was Zhang Zhong al grootmeester. Ik ben er dus niet zeker van of dit de bewuste partij is. Maar het leek me een mooi voorbeeld van 'all pieces come to the board'.

In ieder geval zijn de diagrammen van deze partij een mooi aandenken aan Bernard.
Groot in winnen maar ook groot in verliezen.

□

Kort maar krachtig		oplossingen: → blz. 45
<p>[A] zwart aan zet ●</p>	<p>[B] wit aan zet ○</p>	<p>[C] wit aan zet ○</p>

<i>intern</i>	<i>(BB 10)</i>	Bernards resultaten in de interne competitie	Maarten Wichhart
---------------	----------------	---	-----------------------------

Afgelopen zaterdag werd het Entree Promotie Rapidtoernooi gespeeld. Een succesvol toernooi, strak georganiseerd door Bram. Het toernooi werd gespeeld in de Entree en er waren 57 deelnemers. Bernard had de 58^e deelnemer moeten zijn. Of eigenlijk niet de 58^e, maar een van de eersten. Want Bernard stond al lang op de lijst met inschrijvingen, en had zich vast verheugd op deze dag, waar hij de eer van Promotie zoals zo vaak hoog zou houden. Maar het mocht niet zo zijn. De karakteristieke okergele muur van de speelzaal, de achtergrond op de foto op de rouwkaart van Bernard, stond voor mij die dag symbool voor het gemis.

We weten inmiddels allemaal dat Bernard afgelopen seizoen zijn 23^e clubkampioenschap binnensleepte. En we weten ook allemaal dat een avondje ingedeeld zijn tegen Bernard weinig kansen op een overwinning bood. Hieronder heb ik een overzicht gemaakt van zijn scores gedurende mijn periode als wedstrijdleider intern.

Seizoen	Winst	Remise	Verlies	Score	Percentage
24/25	10	3	0	11½/13	88,5%
23/24	19	2	3	20/24	83,3%
22/23	14	4	0	16/18	88,9%
21/22	10	4	2	12/16	75,0%
20/21 *	-	-	-	-	-
19/20	10	2	1	11/13	84,6%
18/19	12	4	5	14/21	66,7%
17/18	11	4	1	13/16	81,3%
16/17	14	4	4	16/22	72,7%
15/16	16	6	1	19/23	82,6%
14/15	14	10	0	19/24	79,2%
13/14	12	3	4	13½/19	71,1%
12/13	17	2	1	18/20	90,0%

* In het seizoen 2020/2021 werd er in verband met. Covid geen interne competitie gespeeld

Een indrukwekkend lijstje. Bij elkaar opgeteld scoorde Bernard 183 punten in 229 partijen. Een percentage van 79,9%! Cijfermatig het beste jaar was 2012/2013, waarin hij maar liefst 90% scoorde. Maar ook opvallend is dat er 3 seizoenen in de lijst staan, waarin Bernard geen partij verloor. En de tegenstand tijdens deze jaren was soms erg sterk. Zo zijn ook een groot aantal wedstrijden tegen de opkomende Robby Kevlishvili onderdeel van dit overzicht.

Naast het enorme scoringspercentage, valt het ook op dat Bernard enorm veel interne partijen speelde. Als het kon, was hij er altijd. Ging hij met vakantie, dan was dat voor mij altijd vroegtijdig duidelijk. Al maanden voorafgaand aan een geplande vakantie werd dit vrolijk aangekondigd. Bernard vertelde graag wat het doel van de reis was. Vaak was dit een schaaktoernooi ergens ver weg. Er werd verteld wie er megingen, en wat de plannen precies waren. Ook kreeg ik altijd een analyse van de gevolgen van zijn afwezigheid voor de kansen op zijn kampioenschap. Vaak was het een zinnetje met dezelfde strekking: ik mis een paar wedstrijden, maar ik denk dat ik wel ver genoeg voor sta om kampioen te worden. Gevolgd door iets als: dat denk jij toch ook wel? de rest zal mij niet toch meer inhalen?

Een ding is duidelijk. Bernard was veruit onze sterkste speler. Ik vind het bijzonder dat hij zo veel jaren zo veel plezier haalde uit zijn wekelijkse schaakavondje binnen onze vereniging. Ook zonder Bernard gaat de interne competitie verder. Maar het zal nooit meer hetzelfde zijn.

<i>intern</i>	Stand na de 21^e ronde (periode 3, ronde 1, 10 maart 2025)	Maarten Wichhart
---------------	--	-----------------------------

groep 1				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	B. Ahlers	273	2092	2161
2	J. Mostert	243	1894	2099
3	H. Noordhoek	234	2001	2025
4	S. de Swart	228	1995	2073
5	B. Albertus	201	2071	2039
6	J. Baas	198	1976	1982
7	H. Ouwens	192	1956	1981
8	R. Minnema	189	1910	1938
9	N. Peerdeman	189	1944	1963
10	M. Hettfleisch	183	1891	2029
11	Tim van der Helm (j)	180	--	1897
12	D. Kanbier	177	1778	1840
13	J.W. Duijzer	177	2124	2177
14	T. vd Nieuwendijk	171	1761	1888
15	D. Brinkman	167	1700	1942
16	J. van den Berg	161	1848	1949
17	E. Guijt	156	1906	1902
18	J. Koster	156	1928	1861
19	D. Ramadan	146	1819	1922
20	T. Morcus	139	1906	1820
21	J. Blankespoor	136	1922	1807
22	Tom van der Helm	130	--	1734

groep 2				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	M. Wichhart	203	1936	2013
2	P. van der Werve	201	2062	1967
3	S. Kooiman	176	1874	1918
4	M. Nepveu	170	1968	1719
5	S. de Vries (j)	158	1741	1830
6	J. Sibbing	155	1906	1766
7	J. Tan	152	1858	1721
8	J. Veldhuizen	136	1767	1777
9	C. Remie	134	--	1765
10	G. Eggink	132	1886	1715
11	F. Martens	126	1715	1678
12	C. Veld	122	--	1797
13	P. Hijma	120	1650	1636
14	H. Minnema	119	1815	1615
15	O. van den Bout (j)	117	1749	1693
16	D. van Nies	110	1734	1511
17	C. Schoon	100	1603	1544
18	K. Breed	96	--	1747
19	J. de Roo	96	1615	1451
20	R. Matai	96	1748	--
21	D. Bhoelan	92	--	1499
22	R. de Vries	92	1639	1467
23	A. Veld (j)	90	1454	1725
24	J. Lipka	88	1656	1906
25	M. Engelsman	76	--	1447
26	D. Strikwerda	70	1200	1408
27	R. Jansen (j)	64	1533	--

**Deze ranglijsten staan in volgorde
van TOTAAL aantal punten
(periode 1 + 2 + 3),
in tegenstelling tot die op de website**

Klok gezocht

Wie kent hem niet deze Duitse mechanische schaakklok Jerger Olympia uit de jaren 60. Jarenlang hebben we er als club meegespeeld. Maar helaas: hij ontbreekt in de schitterende reeks schaakklokken vanaf 1952 in onze prijzenkast.

Wie van de leden heeft nog zo'n klok thuis? Neem hem mee. Ik wil hem graag ruilen tegen een analoge klok.

Chris, materiaalcommissaris

<i>extern</i>	<i>(BB 11)</i>	Bernards indrukwekkende resultaten in het eerste	<i>Maurice Hettfleisch</i>
---------------	----------------	---	----------------------------

We wisten natuurlijk dat Bernard de afgelopen jaren van grote waarde was voor het eerste team. Na zijn overlijden besloot ik een archiefonderzoekje te doen hoe dat er cijfermatig uitzag. Met behulp van het archief van de KNSB-competitie en een enkel clubblad heb ik zijn scores tot het seizoen 1996-1997 kunnen terugvinden. Het gaat om een onafgebroken periode van 28 seizoenen, alleen onderbroken door het niet gespeelde coronaseizoen 2020-2021.

Het levert duizelingwekkende cijfers op. In de 238 wedstrijden vanaf 1996 haalde Bernard 157½ punt: dat komt uit op een score van 66,2 procent.

Indrukwekkende resultaten haalde Bernard in 2010/2011, toen hij topscorer werd met 8½ uit 9. Het leverde hem de topscorerstitel van klasse 3C op. En in 1997/1998 haalde hij 8 uit 9. Het was een belangrijke bijdrage aan de tweede plek in klasse 3E, die promotie opleverde.

Maar des te indrukwekkender is de constantie die hij kort daaronder haalde. Twee keer 7½ punt, twee keer 7 punten, drie keer 6½ punt, vijf keer 6 punten. Op Bernhard kon je als team prima bouwen.

En als je dan zo'n hoog gemiddelde haalt, heb je zelden seizoenen met minder dan vijftig procent. Dat gebeurde Bernard alleen in 1998/1999 (3 uit 8), 2005/2006 (2 uit 9) en 2007/2008 (4 uit 9). Dat waren allemaal seizoenen in de tweede klasse, het hoogste niveau waarop het eerste speelde.

We hadden graag gezien dat Bernhard zijn score dit seizoen nog verder uitgebouwd had, te beginnen met de wedstrijd op 8 maart. De eerste wedstrijd na zijn overlijden speelde het eerste in de geest van Bernhard, zoals Henk mooi in het wedstrijdverslag omschreef. 4½ - 3½ winst, en zo goed als zeker het verblijf in de tweede klasse opnieuw met een seizoen verlengd. Dat haalt voor de laatste twee wedstrijden van het seizoen flink wat onrust weg.

Die onrust is ook voor het **tweede team** bijna helemaal weg. Met nog een wedstrijd te spelen (en een vrije ronde) staat het tweede vier punten boven de degradatiestreep op een zevende plek. Helemaal zeker is handhaving dus nog niet, maar de kans is klein.

Het **derde team** is halverwege het tweede seizoen mooi aan het meedraaien in de zesde klasse. Met twee overwinningen tegen teams van gelijke (of iets mindere) sterkte staat het op de vijfde plaats. In de laatste wedstrijd zijn nieuwe matchpunten niet uitgesloten.

De HSB-competitie biedt kampioensansen. Het **vierde HSB-team** staat een punt achter de koploper, maar die is al klaar. Een overwinning tegen Rijswijk, dat vierde staat, voldoet. Zet 23 april in de agenda voor een mogelijke kraker!

En ook het **tweede HSB-team** heeft nog kansen: het is een van de drie teams die met tien matchpunten bovenaan staan. Het bierteam zal moeten winnen van Voorburg, dat een van die teams is. En bovendien moet DSC 3 een punt laten liggen tegen de hekkensluiter: en dat is een scenario dat wel heel klein is.

Het **eerste HSB-team** staat nog op een degradatieplaats, maar kan daar met twee wedstrijden te gaan tegen laagvliegers nog prima vanaf komen. Ook het **derde HSB-team** staat in de lagere regionen, maar degradatie is voor hen niet meer mogelijk.

Voor de geïnteresseerden: het archief van de KNSB-competitie is via deze link te vinden: <http://www.ericr.nl/schaken/knsbarchief.html>

<i>extern</i>	Alle uitslagen + standen	<i>redactie</i>
---------------	---------------------------------	-----------------

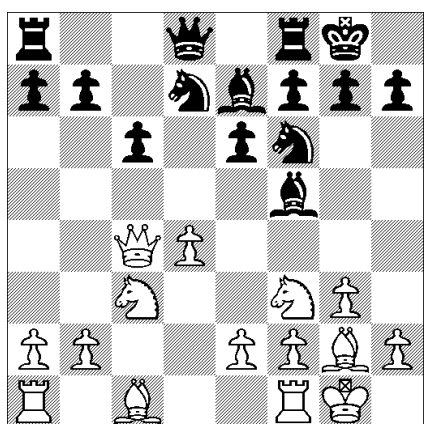
team	klasse	wedstrijd	uitslag	match- punten	bord- punten	stand
K1	KNSB 2B	Rijswijk 1 – Promotie K1 Promotie K1 – Purmerend 1 Philidor Leiden 1 – Promotie K1 Promotie K1 – Leiderdorp 1 A'dam Berserkers 1 – Promotie K1 Promotie K1 – Laurierboom-G. 1 De Wijker Toren 1 – Promotie K1	3½ - 4½ 2 - 6 6 - 2 4 - 4 5 - 3 5 - 3 3½ - 4½	7 (max. 14)	25 (max. 56)	5 ^e (10 teams)
K2	KNSB 4E	HWP Haarlem 2 – Promotie K2 Promotie K2 – VAS 3 Philidor Leiden 2 – Promotie K2 Promotie K2 – RSR Ivoren Toren 2 Krimpen a/d IJssel 3 – Promotie K2 Promotie K2 – Kennemer Comb. 4 Voorschoten 2 – Promotie K2	6½ - 1½ 1 - 7 6 - 2 2½ - 5½ 3½ - 4½ 4 - 4 4 - 4	4 (max. 14)	19½ (max. 56)	7 ^e (9 teams)
K3	KNSB 6H	Promotie K3 – Rijswijk 2 DD 4 – Promotie K3 Promotie K3 – SHTV 4 Voorschoten 4 – Promotie K3 Promotie K3 – Schaakhuis 2 LSG 7 – Promotie K3	½ - 7½ 6½ - 1½ 3 - 5 3 - 5 1 - 7 2½ - 5½	4 (max. 12)	16½ (max. 48)	6 ^e (8 teams)
H1	HSB Hfd	Scheve Toren 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Rijswijk 1 DD 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Schaakmat Westland 1 DSC 1 – Promotie H1	2½ - 5½ 3 - 5 6 - 2 2½ - 5½ 6 - 2	2 (max. 10)	15 (max. 40)	7 ^e (8 teams)
H2	HSB 1A	Rijswijk 2 – Promotie H2 Promotie H2 – SHTV 2 DD 3 – Promotie H2 Promotie H2 – DSC 3 DSC 5 – Promotie H2 Promotie H2 – Schaakhuis 1	2 - 6 3 - 5 3½ - 4½ 4½ - 3½ 2½ - 5½ 4½ - 3½	10 (max. 12)	28 (max. 48)	3 ^e (8 teams)
H3	HSB 1B	DD 2 – Promotie H3 Promotie H3 – Botwinnik 2 HSV 1 – Promotie H3 Promotie H3 – SHTV 1 SHTV 3 – Promotie H3	7 - 1 5 - 3 4½ - 3½ 3½ - 4½ 2 - 6	4 (max. 10)	19 (max. 40)	5 ^e (8 teams)
H4	HSB 3	Promotie H4 – Voorburg 3 Lierse 2 – Promotie H4 Promotie H4 – HSV 2 Haeghe Ooievaar 2 – Promotie H4 Promotie H4 – Pomar 1	4½ - 3½ 2 - 6 4½ - 3½ 2 - 6 4 - 4	9 (max. 10)	25 (max. 40)	2 ^e (7 teams)
beker	KNSB	ronde 1: vrij ronde 2: DD – Promotie	----- 3½ - ½	<i>uitgeschakeld</i>		
	HSB Hfd	ronde 1: Promotie – Scheve Toren kwartfinale: SHTV – Promotie halve finale: Promotie – RSC-Belgisch Park	2½ - 1½ 2 - 2 (*) 7 april	<i>naar kwartfinale</i> <i>naar halve finale</i>		
	HSB 1	ronde 1: vrij kwartfinale: SHTV – Promotie halve finale: DSC – Promotie	----- 1½ - 2½ 24 maart	<i>naar halve finale</i>		

(*) Promotie wint na snelschaken

Een aantal van mijn partijen die ik in mijn grote Sinterklaasboek heb opgeslagen zitten niet in de database van mijn beste (ahum) partijen. Het oordeel van Fritzje was in die gevallen zowel rechtvaardig als tamelijk vervelend. Ik hield ze er liever buiten. In één concreet geval heb ik de partij zelfs nooit door een elektronische hulpje laten bekijken. Er zat een blunder van enig formaat in, dat wist ik al meteen na het antwoord van mijn opponent. Een leerzame blunder was het zeker en de truc staat sindsdien in mijn geheugen gegrift, ik baalde er flink van. Maar toch heb ik de partij onlangs even laten doornemen door Fritz. Ik herinnerde me namelijk ook iets positiefs over deze partij waardoor ik hem met iets andere ogen ben gaan bekijken.

De partij werd gespeeld in het PK van de HSB in 1985 tegen een zekere Kamphuis. Ik was pas in Zoetermeer komen wonen, vrijwel direct lid geworden van Promotie en maar meteen mee gaan doen met het PK van de Haagse regio.

Kijkt u eens naar de volgende stelling uit de laatste ronde (B-groep) na de negende zet van zwart:

In deze stelling was ik met Wit aan zet en schoot een forse bok, een overigens tamelijk natuurlijk ogende bok. Welke bok zou dat kunnen zijn? *Opgave:* Zoek de bok!

Voor diegenen onder u die moeite hebben met het vinden van fatsoenlijk ogende bokken waarop geschoten kan worden is hier de oplossing: 10. Td1!, eh... ik bedoel natuurlijk 10. Td1?

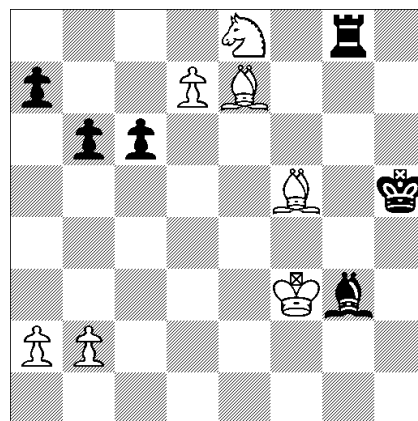
Toen ik Zwarts antwoord mocht/moest aanschouwen zakte mijn broek af – ik ga er vanuit dat u ziet welke fijne zet tegenstander Kamphuis speelde. Had ik me dus gewoon laten flessen. Preciezer: ik had mijzelf geflest. Ik, Oen!

Het maffe aan de hele situatie was dat ik vlak voor de wedstrijd nog zo voor deze tegenstander gewaarschuwd was door een clublid. “Je moet die Kamphuis denk ik wel kunnen hebben, maar hij is tactisch uiterst gevaarlijk. Oppassen!” En daar zit je dan als gewaarschuwd man...

En toen werd ik zo *Gallisch*, *Giftig* en *Gemeen* als ik achter het bord zelden ben geweest. Ik begon compromisloos, agressief te spelen, lokte mindere zetten uit en oefende uiteindelijk zo’n druk uit op genoemde Kamphuis, dat die zich (ten onrechte) genooddaakt voelde om op zeker moment materiaal terug te offeren. Voor dat moment stond het volgens Fritzje inmiddels gelijk, daarna niet meer. Ik laat de stand zien waarin mijn opponent opgaf:

Je kunt uit deze slotstand vermoeden dat ik als een wervelwind bezig geweest ben – en geholpen door enkele mindere zetten van mijn tegenstander natuurlijk.

Een ding heb ik geleerd: een gewaarschuwd man telt helemaal niet voor twee, een getergd man daarentegen wel!

□

<i>partij</i>	De Leeuw getemd	<i>Jan Willem Duijzer</i>
---------------	------------------------	-------------------------------

Rond het jaar 2000 meldde ik me als herintreder bij schaakvereniging Botwinnik, in die periode bij mij om de hoek in het Bridgehome aan de rand van het Vernèdepark. Na een schaakloos bestaan van ruim 15 jaar vond ik het tijd om bord en stukken weer op te pakken. Mijn eerste partij op de club was met wit tegen Stefan Buchly, in die tijd nog een jonge gast, die de club nooit voor 2 uur 's nachts verliet. Maar wat een vreemde opening speelde hij! Achtereenvolgens kwamen de zetten d6, Pf6, Pbd7, c6, Dc7, e5, Le7, Pf8, h6, g5, Pg6. Het leek net of het hem niet uitmaakte wat ik deed. Was dit de Pirc verdediging? Of de Moderne verdediging? Ik kon er geen touw aan vastknopen. Ik speelde 'gewone' zetten, maar zwart bereikte comfortabel gelijk spel en het werd remise.

Het was mijn eerste kennismaking met de zogenaamde "Leeuw", een verdediging die gebaseerd is op de aloude Philidor verdediging. Diverse varianten daarvan zijn eind vorige eeuw verder uitgedacht en gepopulariseerd door een groep schakers uit Dordrecht en omgeving. De Leeuw-verdediging heeft sinds die tijd een groot aantal fanatieke aanhangers gekregen, ook bij Promotie, en dat is wel te begrijpen. Het concept van de Leeuw is goed doordacht en is bruikbaar tegen veel witte opstellingen. Ook psychologisch is het een slimme opening. De witspeler wordt als het ware uitgedaagd om de merkwaardige zwarte opzet te weerleggen, maar kan van een koude kermis thuiskomen als hij dat probeert.

Na mijn eerste kennismaking in het jaar 2000 heb ik de Leeuw nog diverse keren bestreden. Met wisselend succes. Een echt goed recept tegen deze opening heb ik niet gevonden. Liever omzeil ik de hoofdvarianten dan maar. Bijvoorbeeld door de zet e4 wat uit te stellen. Ik denk dat de Leeuw-opstelling dan minder effectief wordt. Leeuw-spelers willen graag tegen de witte pion op e4 'aanspelen' en proberen vaak om de velden d4 of f4 in handen te krijgen. Dat lukt natuurlijk niet als wit de optie van pion e3 openhoudt.

Op zaterdag 15 februari jl. smaakte ik het genoeg om een verstokte Leeuw-speler te ontregelen. Hieronder laat ik zien hoe dat ging. Het was in een wedstrijd in de Noord-Hollandse Schaakbond, op Texel. Mijn tegenstander speelde voor de Noordkop-combinatie, een fusieclub uit Den Helder en omgeving.

Jan Willem Duijzer - Jan Pjotr Komen (competitie NHSB: Texel - Noordkop)

- 1. Pf3 Pf6, 2. g3 d6** Daar heb je het al.
3. d4 Pbd7, 4. Lg3 c6, 5. 0-0 Dc7, 6. c4 e5, 7. Pc3 h6, 8. b3 Le7, 9. Lb2 Pf8

Ik was hier al zeker een kwartier kwijt en mijn tegenstander had er alleen nog maar tijd bij gekregen. Toch ging ik hier even goed de 'denktank' in. Zou het mogelijk zijn om de zwarte opzet te ontregelen met 10. c5?! Of trap ik dan juist in de val die zwart heeft gezet met zijn Leeuw-achtige aanpak? Na nog een kwartiertje besloot ik het toch te doen. Echte nadelen zag ik niet. **10. c5!** →

Nu moest zwart nadenken. Het idee van c5 is dat wit het zwarte centrum opblaast. 10. ... dxc5, 11. dxe5 is goed voor wit en bij andere reacties heeft wit steeds de tussenzet 11. cxd6 met aanval op de zwarte dame. Na bijvoorbeeld 10. ... exd4, 11. cxd6 Lxd6, 12. Pxd4 staat wit prima. Er dreigt al 13. Pdb5 en in andere varianten kan wit vervolgen met e4 en heeft hij een prettige ontwikkelingsvoorsprong. Maar ook het gespeelde 10. ... e4 heeft bezwaren, zoals we straks zullen zien.

10. ... e4, 11. cxd6 Lxd6, 12. Pe5?!

Hier had ik een leuke variant in gedachten. 12. ... Lxe5, 13. dxe5 Dxe5, 14. Pe4 Dxb2, 15. Pd6+ Ke7, 16. Pc4 Dc3, 17. Dd6+ Ke8, 18. Tc1! en de zwarte dame is ingesloten. Maar ook om andere redenen is het snoepen van zo'n pion niet verstandig, dus zwart koos zonder veel nadenken voor een andere zet. In plaats van 12. Pe5 was achteraf 12. Pd2! een betere optie. Na 12. ... e3 kan wit dan met 13. Pc4! of met gewoon 13. fxe3 in het voordeel komen. De complicaties na 13. ... Pg4 waar ik in beide gevallen bang voor was, vallen wel mee.

12. ... Lf5, 13. Tc1 a6, 14. e3?!

De enige echt wat mindere zet in de partij. Simpel 14. Pc4! was beter. Na 14. ... Td8, 15. Dc2 wordt de zwarte pion op e4 een doelwit.

14. ... Pe6, 15. f3 exf3, 16. Dxf3 Lh7, 17. Pg4! Le7?

Zwart bezwijkt. Maar ook na 17. Pxd4, 18. Dxd4 0-0, 19. d5! staat wit overwegend. Nu maak ik het met een paar rake klappen uit.

18. Pxf6+ Lxf6, 19. Pd5! Dd8, 20. Pxf6+ Dxf6 En nu nog een schijnoffer voor de liefhebbers.

21. Dxc6+ bxc6, 22. Lxc6+ Kf8 (na 22. ... Ke7 volgt 23. La3+), 23. Txf6 gxf6, 24. Lxa8 Kg7, 25. Lb7 Pg5, 26. Tc8.

En zwart gaf op. Hij vond het wel genoeg.

Al met al een partij met een paar lekkere zetten. Maar achteraf vooral leuk omdat ik de Leeuw-opstelling van mijn tegenstander kraakte. Dat heb ik liever dan andersom. Mooie bijkomstigheid was daarnaast dat ik hiermee in de externe competitie van de NHSB op een 100% score kwam: 1 uit 1, met een TPR van 2802 (😊). Eind maart speel ik nog een keer mee op Texel. Dus wie weet, maak ik mijn externe seizoen nog een beetje goed...

(meer daarover op een andere plek in dit prachtblad)

□

<i>varia</i>	Allerlei spelletjes	Hans Meijer
--------------	----------------------------	------------------------

Douwe Bob (De Volkskrant, 16 maart 2024)

‘Doe je kind op kickboksen, laat je kind vechten, laat je kind schaken, doe dingen die ervoor zorgen dat het weerbaar wordt’

Arnon Grunberg (De Volkskrant, 9 mei 2017)

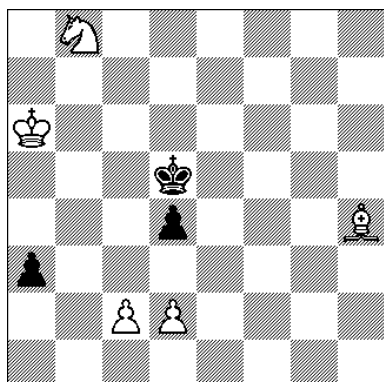
De modefotograaf Irving Penn fotografeerde ook stillezens. “Het stilleven *After Dinner Games* (1947) is mijn [AYYG] favoriet. Wij zien een kop koffie, een glas port, drie dobbelstenen, drie speelkaarten waaronder hartenaas, een schaakstuk (het zwarte paard), as, twee fiches, een afgebrande lucifer, een anderssoortige dobbelsteen met de nummers 64 en 4. Spelletjes na het avondeten, meer hoeft het leven niet te zijn.” Arnon Yasha Yves Grunberg (arnongrunberg.com): kelner, makelaar, schrijver van liefdesbrieven voor derden, drogisterij medewerker, acteur, schrijver, schaakleraar, gigolo, beambte, conferencier.

Harmen van Diik (Trouw, 4 januari 2020)

Ga je op reis? Neem dan dit doosje met je mee! Mobieltjes uit, onthaasten maar. Spelletjes spelen kan natuurlijk ook zonder scherpje. In dit compact houten doosje van Free & Easy zitten er vier: schaak, mikado, backgammon en domino. Of uw vakantie een groot succes wordt of niet, met deze spelletjes bent u in ieder geval goed voorbereid.

Leonid Kubbel (Schachmatny Listok, 1922)

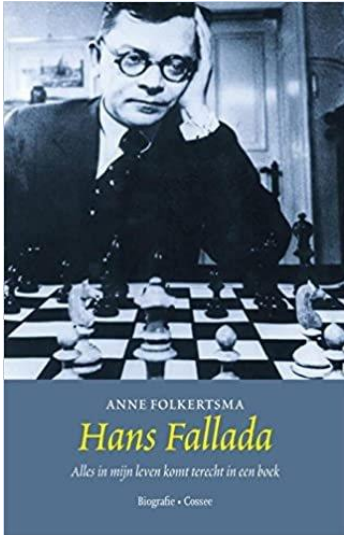
1. Pc6!! Dreigt 2. Pb4. **1. ... Kxc6, 2. Lf6 Kd5, 3. d3 a2, 4. c4 Kc5, 5. Kb7! a1D, 6. Le7#** mat. Een fantastische eindspelstudie.

De eindspelcomponisten Leonid Ivanovich Kubbel (1892-1942) en Alexei Alexejewitsch Troitzky (1866-1942) kwamen beiden om tijdens het beleg van Leningrad.

Het beleg van Leningrad door de Duitsers duurde van 8 september 1941 tot 27 januari 1944 en eindigde met hun terugtrekking. De aantallen slachtoffers waren zeer hoog.

Hans Fallada (Anne Folkertsma, september 2015)

Niemand heeft het Duitsland van voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog zo filmisch, aangrijpend en genuanceerd afgeschilderd als Hans Fallada. En niemand wist zich keer op keer zo door het schrijven uit de diepste vertwijfeling en alcohol- en morfineverslaving te redden als hij. Wat voor mens ging er schuil achter zijn pseudoniem? En wat verzweeg deze auteur, die beweerde: 'Alles in mijn leven komt terecht in een boek'? Fallada maakte een onstuimige puberteit door, schoot zijn beste vriend dood, belandde herhaaldelijk in de gevangenis en telkens weer in de psychiatrie. Hoewel hij als jonge man carrière maakte in de landbouw, wilde hij altijd al schrijver worden. In 1932 werd hij met *Wat nu, kleine man?* wereldberoemd en schatrijk, maar hij bleef zich zijn leven lang identificeren met de arme sloeber die telkens weer de verkeerde beslissingen neemt.

Het leven is spel, het spel is leven (Cochabamba, 8 januari 2019)

Ludwig Wittgenstein's Rhinoceros (F. Armengaud & A. Buxton, 15 augustus 2016)

'Is er een rhinoceros in de kamer?' vroeg Bertrand Russell eens aan zijn student Ludwig Wittgenstein. Een simpele vraag waarop het verwachte antwoord 'Nee!' was. Nu wil het geval dat Wittgenstein weigerde deze vraag te beantwoorden omdat het antwoord volgens hem 'onkenbaar' was, d.w.z. niet gekend kunnende worden. De jonge Wittgenstein wist dat we louter omdat we geen rhinoceros zien dit niet impliceert dat er zich niet eentje ergens schuil kan houden waar we dit totaal niet verwachten.

He Utrecht schaakspel (Utrecht, 20 december 2018)

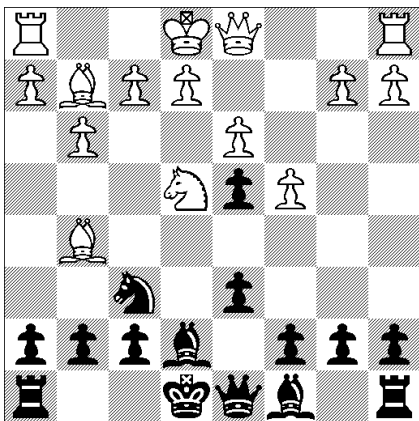

Het Utrecht schaakspel van André van Schie: De Domtoren is de koning, verzetsheldin Trijn van Leemput (1530-1607) is de dame, de toren is een Utrechtse watertoren, de looper is paus Adrianus VI (1459-1523), het paard is Sint Maarten (316-397) en Nijntje (Dick Bruna 1955) is de pion.

□

partij	Een boeiend partijtje	Rob de Vries
---------------	------------------------------	-------------------------

In de wedstrijd Haeghe Ooievaar 2 – Promotie H4 mocht ik met zwart aan bord 4 proberen mijn 100%-score van 3 uit 3 te verbeteren naar 4 uit 4. Hetzelfde gold voor John Tan, die daar wel in slaagde, terwijl mijn partij uiteindelijk remise werd. Die remise kwam tot stand via een aantal interessante situaties.

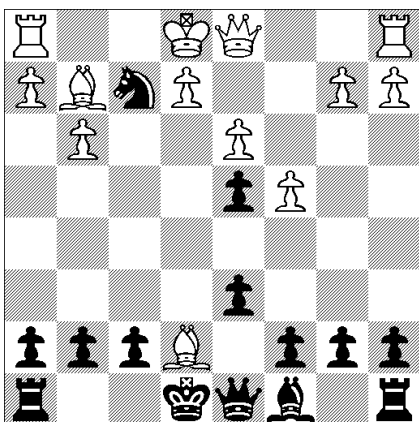

Fase 1

← Het begon allemaal hier, na 9. Pe4.

Ik speelde 9. ... Pxe4, waarna wit natuurlijk niet terug kon slaan met 10. dxe4, omdat dan zijn loper op g5 verloren zou gaan.

Hij speelde dus 10. Lxe7, en dan ligt het misschien voor de hand om verder te gaan met 10. ... Dxe7, 11. dxe4, maar ik vroeg mij af of ik in plaats van 10. ... Dxe7 niet 10. ... Pxf2 kon spelen. Dat lijkt een pion te winnen, maar afhankelijk van de witte reactie zijn er dan verschillende soorten stellingen mogelijk, met of zonder de dames nog op het bord. Na behoorlijk lang nadenken besloot ik om toch 10. ... Pxf2 te spelen (wat later volgens de computer te beste zet bleek te zijn!), waarna de stelling dus als volgt was.

← Op welke manieren kan dit allemaal verder gaan?

Deze twee opties springen het eerst in het oog:

A: 11. Lxd8 Pxd1. Dan zijn de dames zijn van het bord, en zwart staat (in ieder geval eventjes) een pion voor. *Waardering: -0,3* (o.a. omdat wit zijn pion terugkrijgt, zie verderop).

B: 11. Kxf2 Dxe7. Dan zijn de dames er nog, en hier staat zwart echt een pion voor. *Waardering: -1,1*.

Maar er zijn meer mogelijkheden:

C: 11. 0-0 (!?) Pxd1, 12. Lxd8 Kxd8, 13. Taxd1. *Waardering: -0,9*.

D1: 11. Dd2 Dxe7, 12. Kxf2. *Waardering: -1,0*.

D2: 11. Dd2 Pxd3+, 12. Dxd3 Dxe7. Twee pionnen! *Waardering: -1,2*.

Het was al lastig genoeg om dit allemaal te overzien (alvorens 10. ... Pxf2 te spelen), maar dan hebben we het nog niet eens over de mogelijke voortzettingen als wit eerst schaak geeft met 11. Da4+, zodat de witte dame alvast niet meer aangevallen staat.

Zwart kan dan niet verder gaan met 11. ... b5, wegens 12. Lxd8 bxa4, 13. Kxf2 Kxd8, 14. Lxa8, en wit staat een toren voor. Ook niet met 11. ... c6, wegens (bijvoorbeeld) 12. Lxd8 Pxf1, 13. Lxc6+ bxc6, 14. Dxc6+ Kxd8, 15. Dxa8 Te8, 16. Dxf1, en wit heeft een dame tegen een loper.

Maar gelukkig zijn er na 11. Da4+ ook goede zwarte zetten:

E: 11. ... Kxe7, 12. Kxf2. *Waardering: -1,2*.

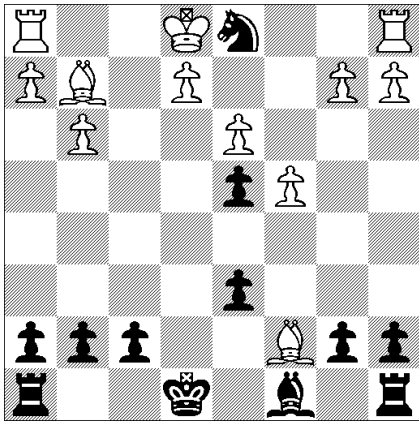
F: 11. ... Dd7, 12. Dxd7+ Lxd7, 13. Kxf2 Kxe7. *Waardering: -1,0*.

G: 11. ... Ld7, 12. Lxd8 Lxa4, 13. Kxf2 Kxd8, 14. Lxb7 Tb8. In deze variant heeft wit zijn pion terug, maar toch: *Waardering: -0,6*.

Het blijkt dus dat zwart in alle gevallen A t/m G voordeel heeft, variërend van licht voordeel (-0,3) tot ruim een pion (-1,2). Het kostte wat tijd, maar behalve de varianten C en D1/D2 had ik dit allemaal (min

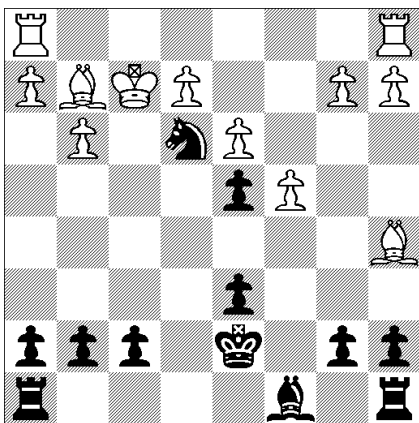

of meer) bekeken toen ik besloot 10. ... Pxf2 te spelen. Wit had daarna nog wat meer tijd nodig, maar kwam uiteindelijk tot dezelfde conclusie als later de computer, en speelde 11. Lxd8, om na 11. ... Pxd1 met 12. Lxc7 zijn pion terug te winnen.

← Nu kan zwart 12. ... Pxb2 doen, waarbij het paard een “terugveld” heeft op a4 en daarna op c5. (De term “terugveld” is afkomstig uit het woensdagmiddagschaak, aldaar geïntroduceerd door Ton Morcus). Dit ziet er niet verkeerd uit, maar de waardering is +3,6! Wit komt beter te staan, te beginnen met Lxd6, en dus een pion meer.

Gelukkig speelde ik dit niet, want ik zag iets beters: 12. ... Pe3, met de dreigingen Pxd2 en Pc2+. Beide spelers dachten nu dat Kf2 dan het juiste antwoord is, omdat beide dreigingen dan gepareerd zijn, maar dit blijkt lang niet de beste zet voor wit te zijn: -2,6 (zie verderop)! Betere zetten zijn Lf3, Ld5, Tg1 en Le4 (-0,3 tot -0,5). Wit speelde zoals gezegd dus 13. Kf2, waarna zwart de “gratis” zet 13. ... Kd7 had. De koning dekt pion d6 en valt de loper op c7 aan, die dan maar één zet heeft: 14. La5.

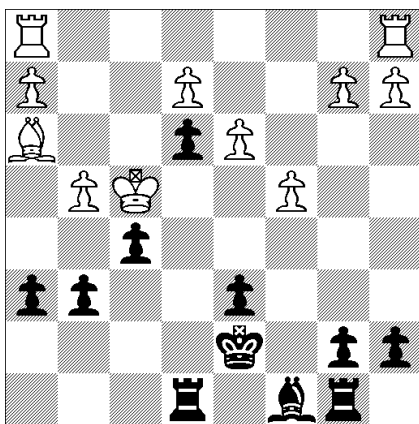

← En nu wordt duidelijk (maar ik zag het helaas niet...) waarom 13. Kf2 niet goed is. Ziet u wel hoe zwart hier materiaal kon winnen? Dat gaat zo: 14. ... Pxd2, 15. Kxd2 b6, 16. Ld2 Lb7+, een langeafstandschaak waar niets tussen kan, met kwaliteitwinst als resultaat. Jammer, niet gezien dus. Ik speelde 14. ... Tb8, en het stond weer gelijk (+0,1).

Uiteindelijk werd het remise, maar dat was pas na de volgende spannende gebeurtenissen.

Fase 2

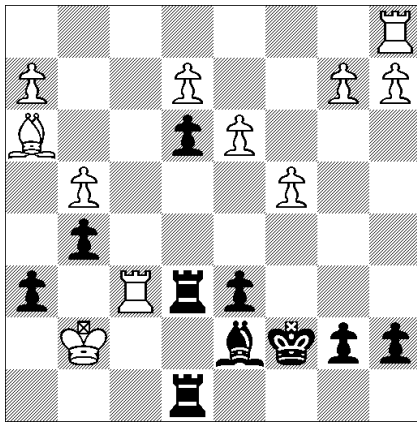
Op het genoemde 14. ... Tb8 volgde 15. Lh3+ f5, 16. Ld2 Te8, 17. Lxe3 dxe3+, 18. Kf3? g6, 19. Kf4? h6, 20. g4? (beter voor wit: 20. Lg2). Drie maal een niet-zo-beste zet van wit, en de koning op weg naar de overkant? Ik moest denken aan een uitspraak van Bernard (ooit citaat-van-de-maand): “Mijn tegenstander deed drie zwakke zetten achter elkaar, en toen stond ik bijna iets beter”.

← Wat is nu het plan? De witte koning nog verder naar de overkant lokken c.q. dwingen en hem daar dan mat zetten? Zou moeten kunnen met twee torens en een loper? Is dat een pion waard (20. ... g5+, 21. Kxf5)? Het leek mij een goed plan (ik zag al iets van de witte koning op h5, en dan als matzet Le8# of Lf7#), en speelde dus 20. ... g5+, waarna wit grensoverschrijdend gedrag vertoonde met 21. Kxf5.

De analyse zegt dat g5+ inderdaad verreweg de beste zet is, maar dat blijkt een heel andere reden te hebben: de computer wil zo verder: 21. ... b6, 22. Lg2 Ke7+, 23. Ke4 Lb7+ met loperwinst.

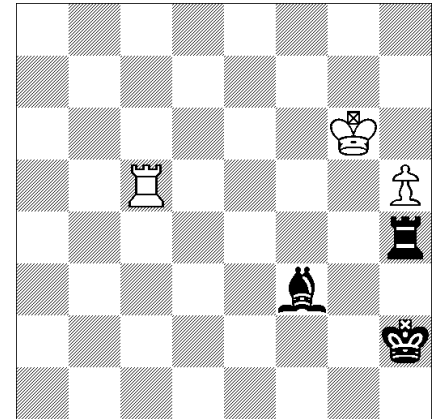
Mijn matplan daarentegen werkte niet, omdat in de tijd die zwart nodig heeft om zijn loper plus tweede toren er bij te betrekken, wit minstens één toren op de f-lijn kan zetten, waarna het mat niet lukt. Het ging zo: 21. ... Kc7+, 22. Kg6 Te6+, 23. Kf7 Ld7, 24. Thf1 Tbe8, 25. Tf6 T8e7+, 26. Kf8 Te8+, 27. Kg7.

Fase 3

← Geen zinvolle schaakjes meer, en geen mat in zicht. Dan maar plan B: **27. ... Txf6, 28. Kxf6 Tf8+, 29. Kg7 Tf2, 30. Kxh6** (niet handig, want nu valt de loper:) **Txh2, 31. Kxg5 Txh3.**

Hoewel, Kxh6 “niet handig”? 30. Kg6 was nog beter voor zwart: 30. ... Txh2, 31. Lf1 Lxg4 (de witte loper loopt niet weg, doet dus zijn nam geen eer aan), 32. Te1 Th1, 33. a4 Lh3.

Het vervolg zal ik u besparen; ik deed het blijkbaar verkeerd (te veel pionnen van het bord), en kreeg op zet 59 (!) deze stelling, → met zwart aan zet.

De waardering die in het vorige diagram nog -1,1 was, is inmiddels teruggelopen naar 0,0. Hoewel de laatste witte pion misschien nog te veroveren is (drie aanvallers, twee verdedigers), is het resultaat ofwel een loper tegen niets, dus remise, ofwel T+L tegen T, vrijwel altijd ook remise. Zodoende bood ik even later remise aan (en dat werd aanvaard), waarbij verder nog meespeelde: (a) dat het al heel laat was in een verre uitwedstrijd, en (b) dat de stand 4½-1½ in ons voordeel was.

Even later won Chris de laatste partij, zodat we de wedstrijd wonnen met 6-2 (4x winst, 4x remise), de vierde overwinning op rij, na eerder 4½-3½, 6-2 en nogmaals 4½-3½. Een mooi rijtje toch?

Nachrift: Tussen het schrijven van bovenstaand verhaal en het ter perse gaan van deze Promoot is inmiddels ook de vijfde wedstrijd gespeeld, en dat werd 4-4, thuis tegen Pomar 1. Promotie 4 heeft nu 9 matchpunten, en dat is er eentje minder dan koploper HSV 2. Maar HSV is uitgespeeld, en Promotie 4 moet nog een wedstrijd spelen: op 23 april, uit tegen Rijswijk 4; bij winst kan het kampioenschap gevierd worden! Mijn eigen 3½ uit 4 (zie boven) is nu 3½ uit 5, en dat klinkt een stuk minder...

varia	“Wij zijn de tijden...”	Jan Willem Duijzer
--------------	--------------------------------	---------------------------

“Wij zijn de tijden.” Dat is een van de bekendste uitspraken van theoloog en kerkvader Augustinus van Hippo (354 - 430). Met deze uitspraak roept hij ons op om verantwoordelijkheid te nemen voor alles wat er gebeurt in de tijd waarin we leven: het goede en het kwade. De tijden waarin we leven, gaan immers niet buiten ons om.

Augustinus: “Het zijn slechte tijden! Het zijn moeilijke tijden! Dat zeggen de mensen tenminste. Laten we liever goed leven, dan worden de tijden vanzelf goed. *Wij zijn de tijden.* Zoals wij zijn, zo zijn de tijden.” (Fragment uit Preek 80, Augustinus).

De geciteerde uitspraak van Augustinus is een inspiratiebron geweest voor de bekende historica Beatrice de Graaf, die in het najaar van 2024 haar Huizinga-lezing de titel meegaf: “Wij zijn de tijden”. In deze lezing roept ze op tot een positieve levenshouding: “Zo’n houding kan religieus geïnspireerd en gericht zijn - geloof in God bijvoorbeeld - maar net zo goed seculier: geloof in de kracht van vriendschap →

en familie, van democratie en rechtsstaat, van menselijkheid en beschaving. Die houding kun je leren en cultiveren. Die kun je anderen voorhouden. Een samenleving waarin mensen elkaar op die manier verhalen vertellen, wordt hoopvoller en veerkrachtiger.” (pag. 29, “Wij zijn de tijden, geschiedenis in crisistijd”, Beatrice de Graaf 2024).

Me dunkt. Een urgent advies. Want het zijn me de tijden wel!

Kun je de uitspraak van Augustinus op het schaken toepassen? Uiteraard niet. Dat is een te grote afdaling. Maar de analogie is wel frappant. Ook voor je schaakprestaties geldt dat je er zelf voor verantwoordelijk bent. Klagen over de omstandigheden heeft geen zin. Gemiste kansen? Eigen schuld. We zullen het met onze resultaten moeten doen.

Over die resultaten gesproken. In de externe competitie scoorde ik tot het moment van schrijven van deze bijdrage 1 uit 4 (KNSB competitie) en 1½ uit 4 (HSB competitie). Samen 2½ uit 8, terwijl ik in het verleden nooit minder dan 50% scoorde. In geen enkel team. Niet bij Katwijk, niet bij Paul Keres, niet bij Botwinnik, niet bij En Passant Texel en niet bij Promotie. Allicht zal een ijverige boekhouder in de archieven ergens nog een kleine uitschieter naar beneden aantreffen, maar ik betwijfel sterk of dat lukt.

Op mijn werk bazuin ik weleens rond dat onderpresteren de norm is geworden, waarbij ik om diplomatieke redenen altijd vermeld dat er gelukkig nog veel mensen zijn die zich aan deze norm onttrekken. Ik heb altijd gedacht dat ikzelf een van die mensen was, maar de twijfel daarover is inmiddels wel toegeslagen.

Een totaal van 2½ uit 8 dus. Met een tpr van rond de 2000, ook niet geweldig. Cijfers liegen niet. De spiegel liegt niet. Misschien is die 2½ uit 8 wel gewoon mijn niveau. De houthakkers op de club zullen vergenoegd in hun ruwe handen wrijven: “We hebben hem bijna”. Na mijn filippica in de Promoot van maart 2024 zijn ze hard aan het werk gegaan om een hoger niveau te bereiken. Cijfermatig is dat soms gelukt, maar intrinsiek zal dat nooit lukken, denk ik. Een mens kan niet aan zichzelf ontsnappen. Eens een houthakker, altijd een houthakker.

Mistroostig dichtte ik de volgende haiku's¹:

De houthakkers staan
Handenwrijvend te wachten
Tot deze boom valt

Houthakkers schaken
Zoals ze bomen kappen
Zonder te denken

Schaken is dichten
Door dames en koningen
Hun hout wordt gehakt

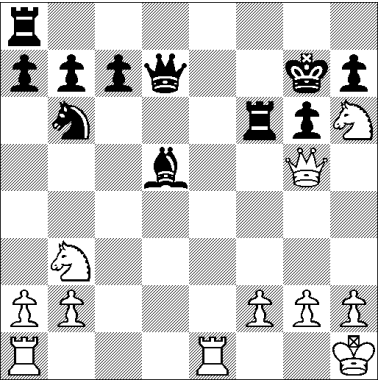
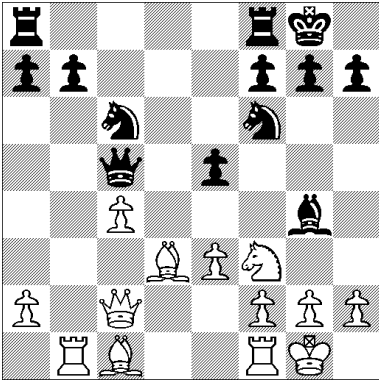
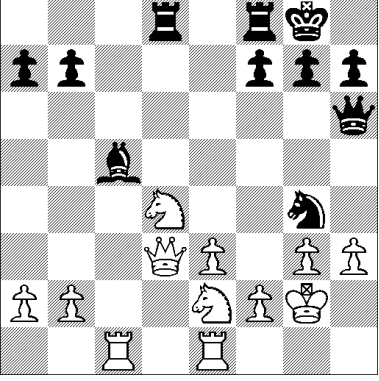
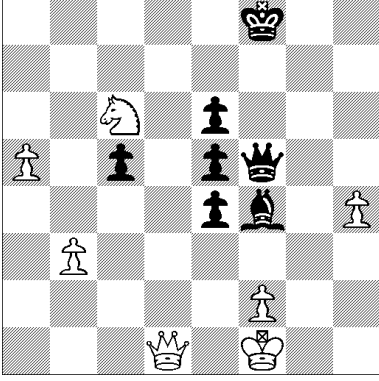
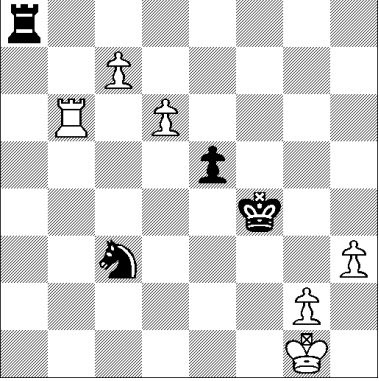
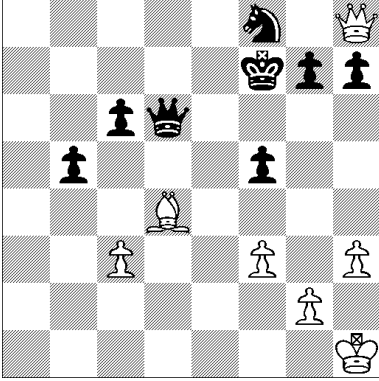
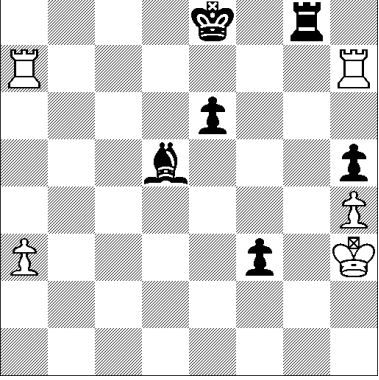
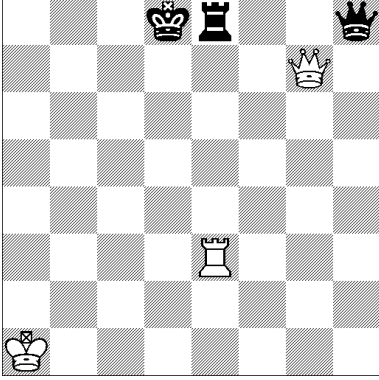
Ben ik ook een houthakker geworden? Het zal toch niet? Laat ik maar optimistisch blijven. Daarom deze afsluitende haiku:

Het optimisme
Van Beatrice de Graaf
Maak ik me eigen!

□

¹ Japanse dichtvorm met drie regels, waarvan de eerste regel vijf lettergrepen bevat, de tweede regel zeven en de derde regel weer vijf.

opgaven	Wit/zwart speelt en wint	redactie
---------	--------------------------	----------

	<p><u>stelling 1</u></p> <p>wit aan zet</p> <p>○</p>		<p><u>stelling 2</u></p> <p>zwart aan zet</p> <p>●</p>
	<p><u>stelling 3</u></p> <p>zwart aan zet</p> <p>●</p>		<p><u>stelling 4</u></p> <p>wit aan zet</p> <p>○</p>
	<p><u>stelling 5</u></p> <p>zwart aan zet</p> <p>●</p>		<p><u>stelling 6</u></p> <p>zwart aan zet</p> <p>●</p>
	<p><u>stelling 7</u></p> <p>wit aan zet</p> <p>○</p>		<p><u>stelling 8</u></p> <p>wit aan zet</p> <p>○</p>

oplossingen: → blz. 45

oude doos	Promotogram	Rob de Vries
----------------------	--------------------	-------------------------

**dec.
2013**

In de auto op weg naar Tata (2025), samen met Chris en Frans, kwam het gesprek o.a. op de kerstpuzzels in de Promoot. Naast de vele rebuspuzzels van Jan Blankespoor was er in 2013 een "Promotogram" van mijn hand, waarbij uitsluitend namen van Promotieleden moesten worden ingevuld. Lijkt niet zo moeilijk (ledenlijst erbij?), maar toch... Probeer u het nu nog eens? De opgaven waarbij een #-teken staat betreffen inmiddels ex- of overleden leden.

Oplossing: → **blz. 44**

Een philippine-puzzel met cryptische omschrijvingen, met de volgende spelregels:

- in diagram **1** dienen 34 woorden te worden ingevuld aan de hand van onderstaande omschrijvingen;
- alle in te vullen woorden zijn namen van leden of (bekende) ex-leden van SV Promotie;
- er dienen uitsluitend achternamen te worden ingevuld;
- de ij is 1 letter (dus "Duijzer" invullen als "d-u-ij-z-e-r", in 6 vakjes);
- spaties doen niet mee (dus "de Roo" invullen als "d-e-r-o-o", in 5 vakjes);
- letters die in een genummerd vakje terecht komen dienen te worden overgebracht naar diagram **2**, waar dan uiteindelijk een schaakcitaat ontstaat.

A1	Eén pilsje is niet genoeg (7)	A2	Geleerde schoenen bij AZ (7)
B1	Mannelijke moeder (4)	B2	Componist met FIDE-titel (7) #
C1	Komt uit Ons Dorp (8)	C2	Componist zonder FIDE-titel (7) #
D1	Agrarische wedstrijd (8)	D2	Winderige streek (voor paarden?) (9)
E1	Naar het dal (10)	E2	Zocht spullen op het strand (5) #
F1	Naar het dalh (11) #	F2	Ruimt onze speelzaal op, dan is die weer netjes (6)
G1	Deze broers maken vaten (7) (#)	G2	Niet de voorzitter, maar heeft toch de leiding (4)
H1	Na de maaltijd (geen spelfout...) (7)	H2	კვლიშვილი (11)
J1	Eén andere letter en hij was wereldkampioen (3)	J2	"Hij stáát!" (9)
K1	€ 45,38 (i=ij) (5) #	K2	Franssprekende rivier (6) #
L1	Treinmaatschappij tijdens de apartheid (11)	L2	Tegenovergestelde van NL (8) #
M1	Woningen op het schaakbord (10)	M2	Namaak-paardje zonder eind (6)
N1	Reist per openbaar vervoer (6) #	N2	Jonkie (8) #
P1	Foutief gespelde olijkerd (4)	P2	d7 (6) #
Q1	Verkouden? (7)	Q2	Manegehouder (9)
R1	Moeder met jeugdtempo (5) #	R2	Het is uit, oeps! (5)
S1	Belg uit het Westland (7) #	S2	Belgische koningen (7)

	1	2		3	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21		22	23		24	25	26	27	28	29	
	30	31	32		33	34	35	36	37	38	39		40	41		42	43
	44	45	46	47	48	49											

1 →

← **2**

A1	11				43					A2				39			12		
B1	8	41								B2					47		44		
C1				48						C2			4		44				
D1			31		44					D2			25		22	30			
E1			29			40				E2			37	19					
F1			21		20		14			F2		35	3						
G1	44		1			38				G2	40			6					
H1		45		26		27				H2	11				17		3		1
J1	5	10								J2				24		18	39		
K1			41	4						K2	42			9					
L1	40				11				45	L2	36	25					2	22	
M1			15	42			34	16	2	M2		28			23				
N1			6		9					N2	40							21	
P1	49		41	32						P2	6			40					
Q1		10		46			38			Q2	13				33			10	
R1	7		15							R2		9			47				
S1				15	17					S2		15				26	12		

<i>puzzel</i>	Kerstpuzzel 2024: uitleg + uitslag	<i>Jan Blankespoor</i>
---------------	---	----------------------------

Het traditionele kerst-rebus-cryptogram in de Promoot van december 2025 werd door 12 leden (soms met hulp van familieleden) opgelost. Hulde voor deze volhouders, want ook nu moest je er wel even voor gaan zitten. De slagzin die gevonden moest worden had dit keer betrekking op de politieke ontwikkelingen in ons land gedurende het afgelopen jaar. Dat ik dat koppelde aan vreemde vogels was direct het gevolg van het logo van de één-lid-partij die het politieke landschap na de Tweede Kamerverkiezingen bevuilde. Ik weet niet of er stemmers op die 'partij' onder de Promotianen zijn, indien dat wel het geval is mijn excuses.

De zin luidde namelijk: **DE PVV GELOOFT HEILIG IN DE PIAS POLITICA.**

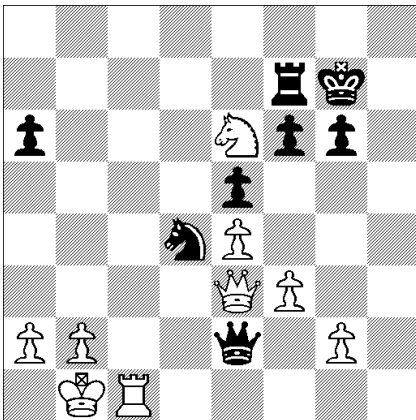
Ook nu zal er loting aan te pas moeten komen om te bepalen wie er op de ledenvergadering met de drie prijzen vandoor gaan (*). Want er waren maar liefst zeven oplossers zonder fouten. In willekeurige volgorde: John Tan, Sipke (en Esther) de Zwart, Pieter Hijma, Jan Koster, Gerhard Eggink, Ben (en Marianne) Ahlers (knap, want zonder de correctie op de website gezien te hebben!) en Hamilcar Knops (plus familie). De Auerhaan werd door vier oplossers niet gevonden: Chris Schoon (Veldhoen i.p.v. Auerhaan) Jan Willem Duijzer (en kleinkinderen: Goudhaan), Bert Ouwens (Woerhaan) en Tobin van den Nieuwendijk (Goudhaan). Frans Martens kwam met Putter i.p.v. Grutto.

De vogels kwamen als volgt uit hun nest:

1. C onder, E = O, dus CONDOR 2. Hen=Kip niet, met P=E en N=V, dus KIEVIET 3. Tap, p uit wordt TAPUIT 4. Rij S (min R) Vullet = Bullet met B=V (GB) = Kogel met K=V (NL), wordt IJSVOGEL 5. Au=Goud (scheikundig symbool) V in K, dus GOUDVINK 6. P op E (maar O=E) G aan I, min N, wordt PAPEGAAI 7. K uit F, één D, min T wordt KUIFEEND 8. Ko(OL)meet, met T=S wordt KOOLMEES 9. Oor (met O=K) hoge N, min G wordt KORHOEN 10. Gooigevaar, min 2 keer G, wordt OOIEVAAR 11. F uit, I=U, wordt FUUT 12. Hol=Grot (met O=U) Torg (Grot omgekeerd, min R en G) wordt GRUTTO 13. Boer (NL)=Bauer (D), H (achter)aan, min B wordt AUERHAAN 14. K op K (min P) 1000=M (Romeins) 100jr = eeuw, wordt KOKMEEUW 15. Ha is lus, met A=U en L=M wordt HUISMUS 16. Lepelpaar, min P wordt LEPELAAR	17. V is na R en D, min N wordt VISAREND 18. B rond G aan S, met O=A, min A wordt BRANDGANS 19. R regie omgekeerd wordt REIGER 20. P in G U in G, min G wordt PINGUIN 21. H(O)ut D uit F, min T wordt HOUTDUIF 22. Speerwerper min Peper (min P) wordt SPERWER 23. Na T rij S, met N=P wordt PATRIJS 24. Krans (min K) Zuil (min Z) wordt RANSUIJL 25. Kwart I (klinkt als EL) wordt KWARTEL 26. S (panne=pech) T wordt SPECHT 27. KompHaan, met O=E wordt KEMPHAAN 28. Op E Hoek, min P, min K wordt OEHOE 29. Lijst R (klinkt als Er) wordt LIJSTER 30. Heks=Kol in Brief min N, min F wordt KOLIBRIE 31. Meter, min T, Karo(s)=Koet(s) (zonder S) wordt MEERKOET 32. Paar Niet, zonder N, min A wordt PARKIET 33. Slecht Val K dus SLECHTVALK 34. H2O=Water Hoge N min G wordt WATERHOEN

(*). Omdat de ledenvergadering deze keer een sober karakter had is de prijsuitreiking (plus loting) verplaatst naar de seizoensopening op 1 september.

Mijn rubriek is dit keer gewijd aan ex-wereldkampioen Boris Spassky die ons op 27 februari ontviel. Ik presenteer u enkele van zijn stellingen waarin een paard een belangrijke rol vervult.

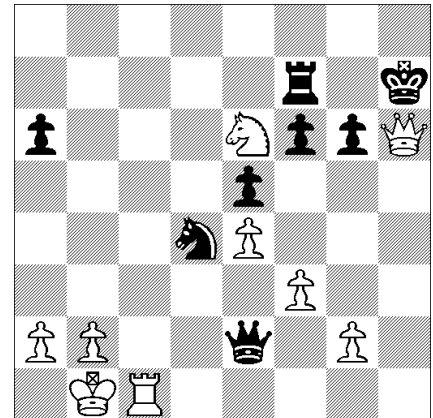

Spassky – Kortsjnoj, Kandidatenmatch 1968

← Stelling na 1. Pc7-e6+.
Het vervolg was 1. ... Kh7,
en nu 2. Dh6+ !! →

En zwart gaf op wegens
2. ... Kxh6, 3. Th1 mat.

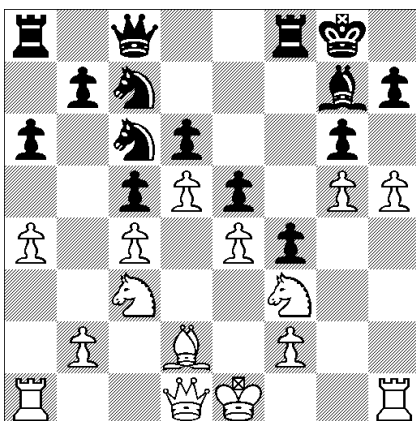
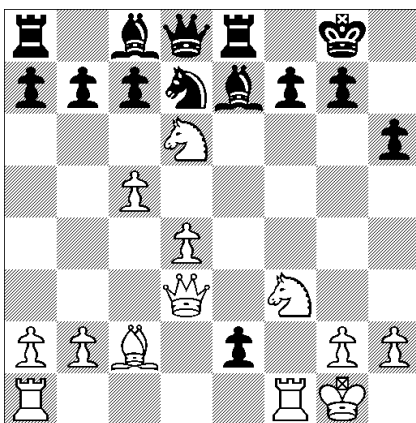
Spassky won de match en won
een jaar later het WK tegen
Petrosian.

Spassky – Bronstein 1960

In dit diagram weer een paardzet. Wit heeft zojuist 1. Pe4-d6
gespeeld. Deze partij is misschien de beroemdste schaakpartij ooit.
Hij werd een klein beetje omgebouwd voor de James Bond-film
"From Russia with love". U kunt de hele partij met commentaar op
Youtube vinden.

De partij begon overigens met een Koningsgambiet: 1. e4 e5, 2. f4.
Spassky speelde dit met wit 10 maal in de jaren 60 en won alle 10
partijen! Bronstein zei later: "tot op de dag van vandaag weet ik
niet wat in de naam van de duivel mijn hand bezieldde om na 1. e4
te antwoorden met 1. ... e5. Ik wist immers drommels goed dat
Spassky met succes het Koningsgambiet speelde!"

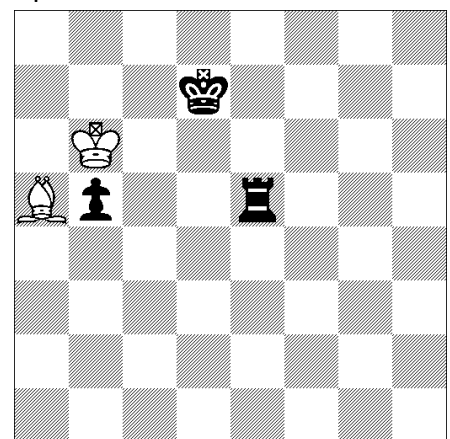
Averbakh – Spassky, kampioenschap USSR 1956

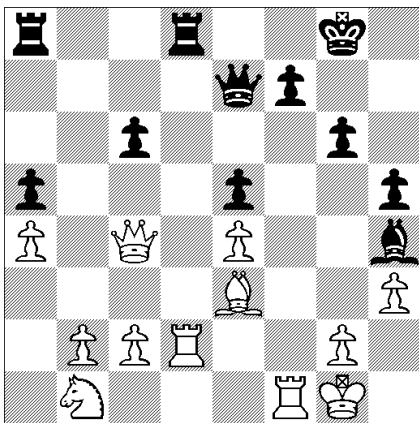
Je zou automatisch hier het zwarte paard naar d4 spelen, toch?
Maar dat deed Spassky niet. Hij deed niets!! Hier is wit namelijk
aan zet. Wat?? Maar wat was dan zwarts laatste zet? Nou, dat was
16. ... Pb8-c6 ???! Nu speelt zwart wel vaker de zet Pb8-c6 maar
meestal niet als er een witte pion op d5 staat. Wat was hier aan de
hand? Spassky had de opening mishandeld en dacht dat dit zijn
beste kans was om wit in
verwarring te brengen.

En dat lukte. Er volgde 17. dxc6 bxc6 en in het vervolg kregen
beide (!) partijen winstkansen.

U gelooft niet wat de slotstelling was... →

Zwart is aan zet maar kan dit niet winnen. Remise gegeven. Van
een stuk voor is wit een kwal en pion achter gekomen. Werkelijk
krankzinnig.

Maar ook tegen Spassky zelf werd een beroemde paardzet gespeeld. In dit diagram ziet u de stelling uit de 9e partij van de halve finale van de Kandidatenmatches voor het wereldkampioenschap van 1975. De witspeler is Karpov, Spassky heeft zwart. Karpov heeft zojuist de zet 24. Pc3-b1 gespeeld. Dit veroorzaakte veel rumoer in de perskamer. Eén van Karpovs trainers (Furman geloof ik) had deze zet trouwens voorspeld. Karpov won deze partij. En later de match. Spassky had de eerste partij van deze match met zwart (!) gewonnen en geloofde dat hij een soepele match-overwinning zou behalen. Maar Karpov vocht als een leeuw en won de match uiteindelijk.

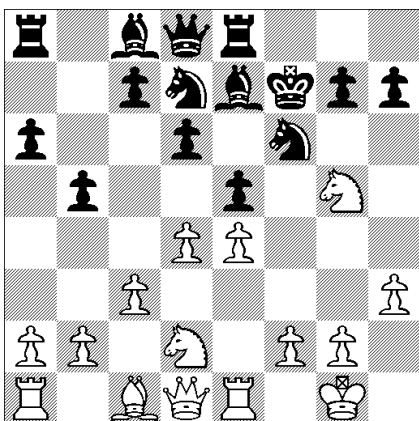
Ok, nog één paardzetje dan. Speel deze zettenreeks eens na:

1. e4 e5, 2. Pf3 Pc6, 3. Lb6 a6, 4. La4 Pf6, 5. 0-0 Le7, 6. Te1 b5,
7. Lb3 d6, 8. c3 0-0, 9. h3 Pb8, 10. d4 Pbd7, 11. Pbd2 Te8,
12. Pf1 Lb7. Valt u iets op?

Op de 11e zet speelt zwart meestal 11. ... Lb7, en pas later Tf8-e8. Wat het verschil is? Nou, wit kan na 11. ... Te8 deze zet spelen:

12. Lxf7+! →

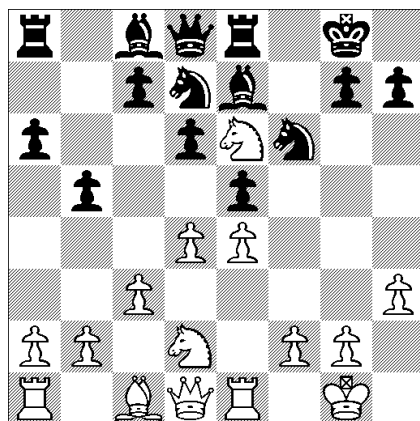
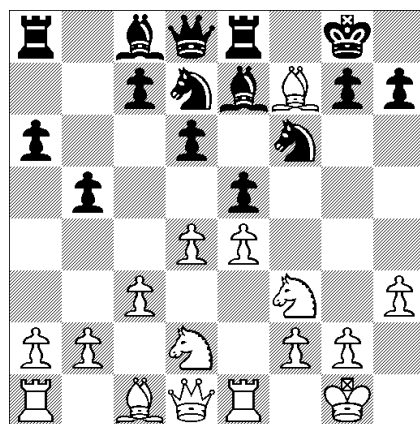
Als zwart niet neemt staat hij een kwaliteit en pion achter, dan kan hij meteen opgeven. Als hij wel neemt volgt na 12. ... Kxf7 de zet 13. Pg5+. ↓

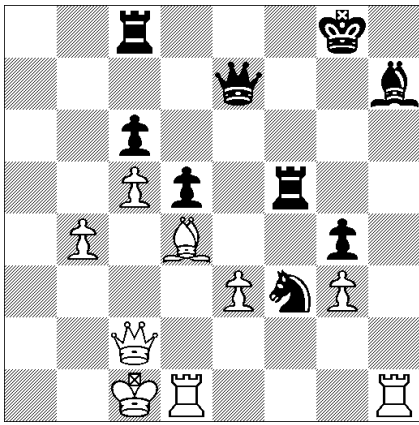
En nu volgt op elke koningszet 14. Pe6 met damevangst.

Bijvoorbeeld:

13. ... Kg8, 14. Pe6. →

Spassky speelde dit zwarte systeem, de Breyer-variant, al tientallen jaren en gooide de zetten er snel uit. In de routine verwisselde hij echter de volgorde van eerst Lb7 (maakt c8 vrij voor de dame) en dan pas Te8. Polgar zag dit niet en Spassky won de partij na 70 zetten met zwart. Na de partij maakte iemand Polgar attent op wat ze had gemist. Polgar zei later: "Je kunt je voorstellen wat een schok er door me heen ging toen ik hoorde dat ik niet 8 uur lang had hoeven te zwoegen in de partij die ik ook nog eens verloor, maar dat ik hem binnen 3 minuten had kunnen winnen! Het was fascinerend om te zien hoe hard Boris bleef vechten hoewel hij de match al had verloren. Maar ja, het was dan ook niet voor niets dat hij ooit wereldkampioen was." Deze winst mogen we toch wel een cadeautje voor Spassky noemen.

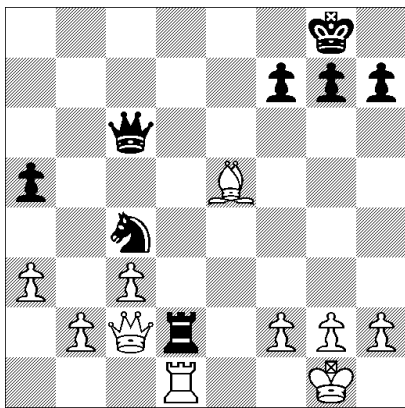

Dan sluiten we af met nog een cadeautje. In 1977 speelde Spassky de finale van de Kandidatenmatches tegen Kortsjnoi. De winnaar mocht om de wereldtitel strijden tegen regerend kampioen Karpov. Kortsjnoi nam een ruime voorsprong maar verloor ineens 4 partijen op rij: partij 11, 12, 13 en 14. In de dertiende partij maakte hij het wel erg bont.

← Zie deze stelling. Wit heeft een stuk tegen een pion geofferd op f5, maar overzag dat er een loper op h7 staat.

Kortsjnoi speelde: **33. Dxf5??** en na **33. ... Lxf5** gaf hij meteen op. Spassky is het meest bekend door zijn matches tegen Bobby Fischer maar ook los daarvan was hij een boeiende schaker. Moge zijn erfenis lang voortleven!

<i>intern</i>	Kort maar krachtig uit de interne competitie	<i>Henk Alberts</i>
---------------	---	-------------------------

Het is altijd leuk om bij de interne te kijken. Theo signaleert dan ook elke maandagavond de nodige kijkers (Ben, Harry, Henk, Verre 😊 e.a.). Deze stelling is uit de Interne competitie, maandag 17 februari 2025; het is de partij **Chris Schoon – Diego Bhoelan**. Zwart heeft 1. ... Td2 gespeeld en wit heeft geantwoord met het 'slimme' Td1. Want nu volgt op 2. ... Txc2 3. Td8+ en mat. Toch is Td1 niet goed! Deze stelling zou zomaar in de rubriek 'Kort maar krachtig' kunnen: Hoe beslist zwart de partij? Oplossing: → **blz. 45**

Zowel Ben Ahlers als ikzelf hadden de zet voor zwart tijdens de partij gezien. Ben en ik zeiden tegen elkaar dat de beide spelers de beslissende zet vrijwel zeker niet zelf zouden zien, hetgeen ook klopte. Beide spelers misten de beste voortzetting en wit won uiteindelijk de partij. Echter wel ter verdediging van beide spelers: een opgave 'Kort maar krachtig' is natuurlijk veel makkelijker (je weet dat er 'iets' moet zijn) dan wanneer je deze stelling in een partij tegenkomt (waar niemand je even op de schouders tikt (mag tikken), om je te vertellen dat er iets in de stelling zit).

<i>extern</i>	Winnend of verliezend?	<i>Rob de Vries</i>
---------------	-------------------------------	-------------------------

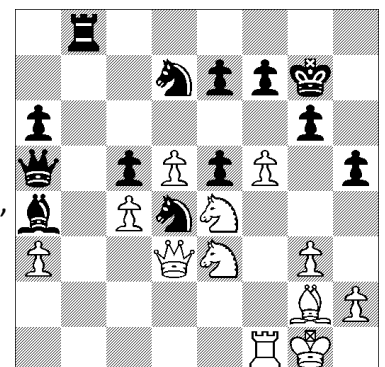
Deze stelling is uit de partij Bart-Piet Mulder – Ben Ahlers, gespeeld aan bord 2 van de KNSB-wedstrijd De Wijker Toren 1 – Promotie 1, p 8 maart j.l. Wit speelde hier 1. fxf6.

Ben vertelde (tijdens het womischa) dat hij hier lang heeft zitten nadenken over de zet 1. ... Tb3?! Is dit een winnende zet, of juist een verliezende?

Zijn oordeel was "verliezend", en hij speelde de zet dus niet (maar 1. ... fxf6, en won de partij). En hij had gelijk, kijk maar naar onderstaande varianten na 1. ... Tb3, 2. Txf7+.

[A] 2. ... Kxf6, 3. Pd6+ Txd3, 4. Le4+ Kh6, 5. Th7+ Kg5, 6. h4+ Kf6, 7. Pe8#;

[B] 2. ... Kg8, 3. Df1 en zwart kan niet veel meer (3. ... Txe3, 4. Tf8+ Pxf8, 5. Df7+ Kh8, 6. Dxf8#).

□

Er zijn in Nederland de nodige musea waar schaakitems permanent in de vaste collectie te zien zijn. Bijvoorbeeld is er het schaakstukkenmuseum in de Kubuswoningen in Rotterdam, het Rijksmuseum in Amsterdam heeft heel veel schaakitems in de tentoonstelling en er zijn nog tientallen andere musea in Nederland met één of meerdere schaakitems te noemen.

Maar geregeld zijn er ook tijdelijke tentoonstellingen met daarin schaakitems. Voor de tentoonstelling **Art Below Zero** in de centrale Markthal in Amsterdam ben u al te laat; die tentoonstelling is op 2 maart jongstleden beëindigd. Hier waren 135 ijsculpturen i.h.k.v. de geschiedenis van 750 jaar Amsterdam te zien. Denk daarbij aan de Amsterdamse grachten, het Rijksmuseum, de Westerkerk, Artis, de Walletpjes, het Paleis op de Dam, de Nachtwacht, een draaiorgel, Nummer 14, de Europacup van Ajax en de Olympische spelen in Amsterdam. Daarnaast markante Amsterdamse beroemdheden als Johnny Jordaan, Tante Leen, Anne Frank schrijvende aan haar dagboek, Freddy Heineken met een pot bier en een zingende Andre Hazes. En natuurlijk kon ook (het Wereldkampioenschap van) Max Euwe niet ontbreken. Dit middels een in ijs vormgegeven Max Euwe zittend achter een schaakbord met achter hem een 'soort demonstratiebord.'

Nog wel te bezoeken is de tentoonstelling '**Made in China**' in het Wereldmuseum Rotterdam. Deze tentoonstelling toont een veelheid aan typerende objecten, kunst, mode, foto's en video's die allemaal voldoen aan de omschrijving 'Made in China'.

Daaronder (uiteraard) ook een uit ivoor gemaakt Chinees schaakspel met opengewerkte puzzelballen. Deze schaakstukken zijn grotendeels uit één stuk gesneden en in rood en wit beelden ze twee verschillende Chinese dynastieën uit. De keizers en keizerinnen in hun klassieke gewaden, de mandarijnen, olifanten en ruiters zijn tot in detail uitgewerkt. Kenmerk voor een dergelijk schaakspel is dat alle schaakstukken op een voet bestaande uit een Chinese ivooren puzzelbal

(ook wel genoemd duivelswerkbal) staan. Hierbij is een puzzelbal een holle ivoren bal, die bestaat uit meerdere concentrische holle lagen, welke alle los van elkaar staan, alsmede los van elkaar kunnen bewegen. Het is een expertise van Chinese handwerkslieden, waarschijnlijk stammende uit Guangzhou/Kanton, waarvan het niet gelukt is om deze ooit machinaal na te maken.

Wereldmuseum Rotterdam: Willemskade 25, Rotterdam;

openingstijden: dinsdag t/m zondag 10:00–17:00, maandag gesloten.

En tenslotte is er in het Kunstmuseum in Den Haag de tentoonstelling “**Grand Dessert, de geschiedenis van het toetje**”. Deze tentoonstelling is samengesteld door gast-conservator Janny van der Heijden, bekend van o.a. het tv-programma 'Heel Holland bakt'.

In deze tentoonstelling staat de geschiedenis én het plezier van het toetje in Europa vanaf 1600 tot nu toe centraal. Immers zijn puddingen, ijs en taartjes zijn al eeuwenlang een geliefde, zoete afsluiting van een diner. En het woord dessert is afgeleid van het Franse werkwoord ‘desservir’, dat ‘de tafel afruimen’ betekent. Toetjes werden geserveerd nadat de dinertafel was afgeruimd. Aan de hand van kookboeken, bakvormen, serviezen, bestek, ijsmallen tot menukaarten, schilderijen en nog veel meer duik je als bezoeker in de overheerlijke, zoete wereld van het dessert. Daarbij komen verschillende thema’s aan bod, waaronder ijs, pudding, taart, vruchten, koninklijke desserts, Franse en Britse toetjes. Daarnaast is er aandacht voor de koloniale herkomst van ingrediënten als suiker, vanille en cacao, de variëteit aan smaken en de verhalen achter beroemde toetjes. De vele verhalen die hiermee samenhangen worden verteld in korte video’s van onder andere Janny van der Heijden. Daarbij is één van de zalen speciaal voor kinderen ingericht. En tenslotte zijn er op de tentoonstelling allerlei geuren rond het toetje te ruiken, van baklava tot Perzisch ijs en van appeltaart tot spekkoek.

En wat je niet zou verwachten maar toch aanwezig is een afbeelding van een schaakbord en wel bij de IJskookboeken. In 1768 publiceerde de Franse banketbakker, monsieur Emy in Parijs het allereerste ijskookboek, waarin 88 recepten opgenomen werden. En een van deze recepten is een schaakbord.

Kunstmuseum Den Haag: Stadhouderslaan 41, Den Haag;

openingstijden: dinsdag t/m zondag 10:00–17:00, maandag gesloten.

opgaven	Mat in 2	redactie
----------------	-----------------	-----------------

Hierbij twee mooie mat-in-2 problemen. In beide opgaven geldt (dus): **wit** speelt en geeft mat in twee zetten. De eerste (X) is niet zo moeilijk (?), wel leuk; de tweede (Y) is vrij pittig.

Oplossingen: → blz. 45

Hint bij stelling Y: let er op dat zwart na de eerste zet van wit misschien (hinderlijk) schaak kan geven!

stelling X	stelling Y

puzzel	Oplossing Promotogram (blz. 37)	Rob de Vries
---------------	--	-------------------------

	omschrijving	antwoord	uitleg
A1	Eén pilsje is niet genoeg (7)	Kanbier	een kan bier
B1	Mannelijke moeder (4)	Hijma	hij-ma
C1	Komt uit Ons Dorp (8)	Brinkman	de Brink in Ons Dorp van Monopoly
D1	Agrarische wedstrijd (8)	Boerkamp	
E1	Naar het dal (10)	Van den Berg	
F1	Naar het dalh (11)	Van den Bergh	
G1	Deze broers maken vaten (7)	Kuipers	
H1	Na de maaltijd (geen spelfout...) (7)	Mostert	Mosterd na de maaltijd → Mostert
J1	Eén andere letter en hij was wereldkampioen (3)	Tan	Tal → Tan
K1	€ 45,38 (i=ij) (5)	Meijer	€ 45,38 = 100 gulden = meier
L1	Treinmaatschappij tijdens de apartheid (11)	Blankespoor	
M1	Woningen op het schaakbord (10)	Veldhuizen	
N1	Reist per openbaar vervoer (6)	Busman	
P1	Foutief gespelde olijkerd (4)	Guijt	guit → Guijt
Q1	Verkouden? (7)	Van Nies	
R1	Moeder met jeugdtempo (5)	Caljé	Cissy Caljé speelt jeugdtempo zodat ze tegelijk klaar is met haar kinderen
S1	Belg uit het Westland (7)	Van Lier	Lier in België, De Lier in het Westland
A2	Geleerde schoenen bij AZ (7)	Martens	Dr. Martens = schoenenmerk, en Martens speelt bij AZ (*)
B2	Componist met FIDE-titel (7)	Bannink	Harry Bannink
C2	Componist zonder FIDE-titel (7)	Breuker	Willem Breuker
D2	Winderige streek (voor paarden?) (9)	Noordhoek	
E2	Zocht spullen op het strand (5)	Jutte	verleden tijd van jutten
F2	Ruimt onze speelzaal op, dan is die weer netjes (6)	Schoon	
G2	Niet de voorzitter, maar heeft toch de leiding (4)	Baas	
H2	კეკელიძეილი (11)	Kevlishvili	Kevlishvili in het Georgisch, de moedertaal van Robby's ouders (zie Google-translate)
J2	"Hij stáát!" (9)	Van Zetten	Uitroep van turnverslaggever Hans van Zetten bij behalen wereldtitel Epke Zonderland
K2	Franssprekende rivier (6)	De Waal	
L2	Tegenovergestelde van NL (8)	Hoogland	
M2	Namaak-paardje zonder eind (6)	Nepveu	nep-veu[en]
N2	Jonkie (8)	Broekman	jong broekie
P2	d7 (6)	Sieben	D = Duits (f7 zou ook wel leuk geweest zijn)
Q2	Manegehouder (9)	Peerdeman	
R2	Het is uit, oeps! (5)	Matai	Mat, ai
S2	Belgische koningen (7)	Alberts	

(*) Dat was in december 2013, nu in 2025 is hij de trainer van datzelfde AZ!

Het schaakcitaat: **In het schaakspel zitten de zotten het dichtst bij de koning**

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 21)

stelling A	stelling B	stelling C
1. ... Tc1+ 2. Pf1 Dxh2# mat	1. Tc8 Dxe3 2. Txd8+ 1-0	1. Df8+ Lxf8 2. Txf8+ Kg7 3. Pxe6+ Kh6 4. g5# mat

Wit / zwart speelt en wint (blz. 35)

<p style="text-align: center;">stelling 1</p> <p>1. Te7+ Dxe7 2. Pf5+ K willekeurig (2. ... Txf5, 3. Dxe7 1-0) 3. Pxe7 1-0</p>	<p style="text-align: center;">stelling 2</p> <p>1. ... e4 2. Lxe4 Pxe4 3. Dxe4 Lf5 0-1</p>
<p style="text-align: center;">stelling 3</p> <p>1. ... Dxh3+ 2. Kxh3 Pxf2+ 3. K willekeurig Pxd3 0-1</p>	<p style="text-align: center;">stelling 4</p> <p>1. Dd8+ Kg7 2. Dg8+ Kxg8 (3. ... Kh6, 4. Dh8+ Kg6, 5. Pe7 1-0) 3. Pe7+ Kf7 4. Pxf5 exf5 5. a6 1-0</p>
<p style="text-align: center;">stelling 5</p> <p>1. ... Kg3 2. Tb1 Pxb1 0-1</p> <p>(bijv. 3. Kf1 Pc3 [dreigt Ta1#], 4. Ke1 Ta1+, 5. Kd2 Pe4+, 6. Kc2 Pxd6)</p>	<p style="text-align: center;">stelling 6</p> <p>1. ... Dxd4 2. exd4 b4 en 0-1</p> <p>(bijv. 3. g4 b3, 4. g5 b2, 5. g6+ hxg6, 6. Dh4 b1D+)</p>
<p style="text-align: center;">stelling 7</p> <p>1. Tac7 Kd8 2. Thd7+ Ke8 3. Txd5 exd5 4. Tc8+ Kf7 5. Txd8 Kxd8 6. a4 d4 7. Kg3 1-0</p>	<p style="text-align: center;">stelling 8</p> <p>1. Td3+ Kc8 2. Tc3+ Kb8 (2. ... Kd8 3. Dc7#) 3. Dc7+ Ka8 4. Da5+ Kb7 5. Db4+ Ka6 6. Da3+ Kb5 7. Db2+ Ka4 8. Ta3# mat</p>

Kort maar krachtig uit de interne competitie (blz. 41)

<p>1. ... Pe3 2. fxe3 Dxg2# 2. Txd2 Dxg2# 2. Dxd2 Dxg2# 2. f3 Txd1+ (3. Kf2 Pxc2 of 3. Dxd1 Pxd1 0-1)</p>
--

Mat in 2 (blz. 43)

<p style="text-align: center;">stelling X</p> <p>1. De5 Kd7/Kf7 2. e8D# mat</p>	<p style="text-align: center;">stelling Y</p> <p>1. La1! (1. Dh6? Dxe5+) (1. Dh5? Txa8) (1. De4? h6) (1. Da1? h6) en mat op de volgende zet, bijvoorbeeld:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;">1. ... Dxa1, 2. Dxa1#</td> <td style="width: 50%; border: none;">1. ... Tf8, 2. Txf8#</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">1. ... Txa8, 2. Dxa8#</td> <td style="border: none;">1. ... h6, 2. Dxb6#</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">1. ... Te8+, 2. Txe8#</td> <td style="border: none;">1. ... h5, 2. Dxb5#</td> </tr> </table>	1. ... Dxa1, 2. Dxa1#	1. ... Tf8, 2. Txf8#	1. ... Txa8, 2. Dxa8#	1. ... h6, 2. Dxb6#	1. ... Te8+, 2. Txe8#	1. ... h5, 2. Dxb5#
1. ... Dxa1, 2. Dxa1#	1. ... Tf8, 2. Txf8#						
1. ... Txa8, 2. Dxa8#	1. ... h6, 2. Dxb6#						
1. ... Te8+, 2. Txe8#	1. ... h5, 2. Dxb5#						

Agenda	↓ intern	↓ extern
--------	----------	----------

maart 2025

ma 24 maart	19:45	[22] periode 3, ronde 2	Promotie H1 - DSC 2 <i>halve finale HSB-beker 1^e klasse:</i> DSC - Promotie
ma 31 maart	19:45	[23] periode 3, ronde 3	Promotie H3 - RSC-Belgisch Park 1

april 2025

za 5 april	13:00		Promotie K1 - SOPSWEPS'29 1 Promotie K3 - Leiderdorp 2
ma 7 april	20:00	<i>rapidtoernooi: voorronde, dag 5</i>	<i>halve finale HSB-beker Hoofdklasse:</i> Promotie - RSC-Belgisch Park
ma 14 april	20:00	<i>rapidtoernooi: voorronde, dag 6</i>	
wo 16 april	19:45	centraal (*) →	Botwinnik 1 - Promotie H1
ma 21 april		geen clubavond (Pasen)	
wo 23 april	19:45	centraal (*) → centraal (*) → centraal (*) →	Voorburg 1 - Promotie H2 DSC 4 - Promotie H3 Rijswijk 4 - Promotie H4
ma 28 april	19:45	[24] periode 3, ronde 4	

mei 2025

ma 5 mei	19:45	[25] periode 3, ronde 5	
za 10 mei	13:00		Promotie K1 - Caissa-Eenhoorn 2 Promotie K2 - AAS 1
ma 12 mei	19:45	[26] periode 3, ronde 6	
ma 19 mei	19:45	[27] periode 3, ronde 7	
ma 26 mei	19:45	[28] periode 3, ronde 8	

juni 2025

ma 2 juni	19:45	[29] periode 3, ronde 9	
ma 9 juni		geen clubavond (Pinksteren)	
ma 16 juni	19:45	[30] periode 3, ronde 10	
ma 23 juni	19:45	[31] periode 3, ronde 11	
ma 30 juni	20:00	<i>rapidtoernooi: finale, ronde 1-3</i>	

juli 2025

ma 7 juli	20:00	<i>rapidtoernooi: finale, ronde 4-6</i>	
ma 14 juli	20:00	<i>rapidtoernooi: finale, ronde 7-9</i>	
ma 21 juli	20:00	zomercompetitie: ronde 1 + 2	
ma 28 juli	20:00	zomercompetitie: ronde 3 + 4	

augustus 2025

ma 4 aug	20:00	zomercompetitie: ronde 5 + 6	
ma 11 aug	20:00	zomercompetitie: ronde 7 + 8	
ma 18 aug	20:00	zomercompetitie: ronde 9 + 10	
ma 25 aug	20:00	zomercompetitie: ronde 11 + 12	

september 2025

ma 1 sept	20:00	seizoensoening 2025-2026	
-----------	-------	---------------------------------	--

(*) **centrale slotronde:** Motion Beweeg College, Van Doornenplantsoen 1, 2722 ZA Zoetermeer